

ನೇಸರು

ತಿಂಗಳೋಲೆ
ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ

NESARU TINGALOLE

Vol XIX - 10

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2001

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವೋಫ ವೀಣಾವಾದನ		2
Forth coming Programmes at the Association		3
ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ವರ್ಚಸ್ಪನ್ನಿತ್ಯ ಗಾಯಕ ಕವಿಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತು	• ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ.ಕೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಿ	4
ನಂದಿನಿ ಅವರ ಕಥೆಗಳು	• ನಳಿನಾ ಶ್ರೀ ರಾಘವನ್	7
ನ್ಯಾಯವರ್ತನ	• ವಾಸುದೇವ ಶಾಣೇಮಾರ್	8
ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ		10
Burns Prevention and Fire Safety		13
Nesaru - A Survey		14
ಲಗ್ನಿ	• ಡಾ. ಗೋವಿಂದ ಹೆಗಡೆ	15

The Mysore Association, Mumbai

393, Bhaudaji Road, Matunga, Mumbai-400 019.

Tel.: 402 46 47 • Grams: "KARUNADU"

ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಮೋಘ ವೀಣಾ ವಾದನ

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ 7ನೇ ತಾರೀಖಿನಂದು ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಆರ್. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ಅವರ ವೀಣಾ ವಾದನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ನುಡಿಸಿದರು. ನಂತರ 'ರಂಜನಿ' ರಾಗದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗರಾಜರ 'ಮರ್ವೂರ್ಗ ಚಕಾದಮುಲು' ಎಂಬ ಕೃತಿ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮನುಷ್ಯ ಪದವಿ,

ಪ್ರೊ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತ ಪ್ರಪಂಚದ ದಿಗ್ಗಜರು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕಲಾವಿದರು, ಇವರು ವೀಣೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವಂತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿಪುಣತೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಕಾಶವಾಣಿ ಹಾಗೂ ದೂರದರ್ಶನ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಕಲಾವಿದರು.

B.B.C. London, Cambridge Radio, Dublin Radio ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇವರ ವೀಣಾ ವಾದನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅನೇಕ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಗೀತೋತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೈಣಿಕರಂತೆ ಗಾಯಕರು ಸಹ. ಸ್ವಂತ ರಚನಾಕಾರರು. ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಏಣಾಕ್ಕಿ', 'ಸ್ವೃತಿ', 'ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ' ರಾಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೀಕ್ಷಿತರ ಸಂಗೀತ ಶೈಲಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಸಂಗೀತ ಸಾರ್ವಭೌಮ', 'ಗಾನ ಕಲಾ ಭೂಷಣಿ', 'ಲಯ ಕಾಲ ನಿಪುಣ' ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಬಿರುದುಗಳು ದೊರೆತಿವೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಪುರಂದರದಾಸರ 'ತಾಳಬೇಕು ತಕ್ಕ ಮೇಳಬೇಕು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು 'ಭೈರವಿ' ರಾಗದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸಿದರು. ನಂತರ ಶ್ರೋತೃಗಳೊಬ್ಬರ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತ್ಯಾಗರಾಜರ 'ನಿನ್ನ ವಿನಾ ನಾಮದಂದು'

“ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾನ್ವೇಷಣಂ”

ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಮುಂಬಯಿ ಬಿಡುಗಡೆ

ದೇವಾಡಿಗ ಸಂಘ, ಮುಂಬಯಿ, ಕರ್ನಾಟಕ

ಸಂಘ, ಮುಂಬಯಿ, ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್, ಮುಂಬಯಿ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಘಟಕ ಇವರ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ ಅವರ “ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾನ್ವೇಷಣಂ” ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಮುಂಬಯಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ದಿನಾಂಕ : 21-10-2001 ರವಿವಾರ ಅಪರಾಹ್ನ 2-30ಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸಭಾಗೃಹ, ಮಾಟುಂಗ (ಪೂರ್ವ), ಮುಂಬಯಿ ಇಲ್ಲಿ ಜರಗಲಿದೆ. ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ (ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಪುಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ) ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಿರುವವರು ರಾಣಿ ಸತೀಶ್ (ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವೆ)

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ ಯವರಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಗೌರವ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಸರ್ವರಿಗೂ ಸುಸ್ವಾಗತ

ಶ್ವಾಘನ, ಹಣಕಾಸು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಟ್ಟಿರೆ, ಧನ್ಯತೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು. ನಂತರ ಮೈಸೂರು ವಾಸುದೇವಕಾರ್ಯರ ಬೋಜೇವಾ ಎಂಬ ಕೃತಿ ಕಮಚ್ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧು ಭೈರವಿ ರಾಗದಲ್ಲಿ 'ಭುಜ ಮಾನಸ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ' ಎಂಬ ಸ್ವಂತ ರಚನೆ, ನಂತರ ಪುಂಗಳದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

ಇವರೊಂದಿಗೆ ಪಕ್ಕ ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ಮೃದಂಗ ನುಡಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಿದರು.

'ಪಕ್‌ವಾಚ್ ಸೋಲೊ' ಓಂದೂಸ್ತಾನಿ

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 15ರಂದು ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಹಾಗೂ ಇಂಡಿಯನ್ ಮ್ಯೂಸಿಕಲಾಜಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಓಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ್ ತೇಜ್‌ವಾಲ್‌ರವರವರ 'ಪಕ್‌ವಾಚ್ ಸೋಲೊ' ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್‌ರವರಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಶೋತೃಗಳು ಜೈಲಕಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಎರಡೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆನಂದಿಸಿದರು.

The Mysore Association and The Indian Musicological Society

Jointly Present

A Carnatic Violin Solo by

Smt. Veena Suresh

Smt. Veena Suresh is from Mysore and has done her post graduation in Music. She is the student of **Prof. T. N. Krishnan**. She has been giving performances since the last 20 years and has won many awards and prizes.

She is accompanied by Sri Shekar on Ghatam and Sri Sridhar Parthasarathy on Mridangam

at 7.00 p.m.

on Saturday 20th October 2001,

at the Association's
Conference Hall all are
cordially invited.

FORTHCOMING PROGRAMMES AT THE ASSOCIATION BHAKTHI SANGAMA

A two day programme showcasing the contribution of Karnataka and Maharashtra to the Bhakthi Movement in India.

On 27th October, 2001 6.00 p.m. Prof. Vasanth Kustagi will speak on contribution of Haridasas of Karnataka to the Bhakthi Movement.

Prof. Vasanth Kustagi is the ex. Principal of N. V. College, Gulberga and an eminent scholar who has carried out considerable research work on the works of Haridasas and has been associated with the research work in this area carried out by T. T. Devasthanam of Tirupathi. He is proficient in many languages like Urdu, Persian, English, Hindi, etc.

7.00 p.m. Dasanjali. A Musical programme on the historical path of Haridasas. Mysore Subramanya the well-known music critic & columnist will provide the narrative. Vidushi Sukanya Prabhakar will render the compositions of Haridasas

On 28th October, 2001 6.00 p.m. Sangeethacharya Ashok D. Ranade will speak on the contribution of saints from Maharashtra to the Bhakthi Movement Shri Ashok Ranade has been the first Director of University Music Centre at Mumbai. He has been involved with research in music and has held the position of Director of ethnomusicology at the American Institute of Indian Studies and NCPA. He has composed and presented many events and held many workshops and seminars. He has many publication to his credit.

7.00 p.m. Concert by Pandit Raghunandan Panshikar featuring Abhangs composed by the saints of Maharashtra. Sri Raghunandan Panshikar is a disciple of Smt. Kishori Amonkar

Sunday	7.00 p.m.	Jaanapada Gombeyaata- folk Puppet Show
04.11.2001		By Sri Ganesha Yakshagana Gombeyata Mandali Bhaskar Kogga Kamath
18.11.2001 to 3.12.2001		Kannada Film Festival at 7 different locations in association with 7 different Kannada Sangha's
Wednesday	7.30 p.m.	Kannada Film-Mathadana
28-11-2001		Directed by T.N. Seetharam
		Venue - The Mysore Association Auditorium
Thursday	7.30 p.m.	Kannada Film - Kanooru Heggadithi
29-11-2001		Venue - The Mysore Association Auditorium
30-11-2001 to Friday		
09-12-2001	7.00 p.m.	Karnatakotsava Inauguration of Painting and Sculpture Exhibition and actual demonstration
30-11-2001	Saturday	Kannada Theatre Festival
01-12-2001	6.00 p.m.	Inauguration
	7.00 p.m.	Kannada Play
Sunday	10.30 a.m.	Seminar on Indian Theatre
02-12-2001		Speakers from English, Hindi, Marathi, Kannada, Bengali and Gujarathi Theatre and open House - Discussion
	3.00 p.m.	Kannada Play
Monday	7.30 p.m.	Kannada Play
03-12-2001		
Saturday	11.00 a.m.	Inauguration of Golden Jubilee Endowment Lecture Series
08-12-2001	11.30 a.m.	Lecture 1
Sunday	4.00 p.m.	Lecture 2
09-12-2001	5.00 p.m.	Tea
	5.15 p.m.	Lecture 3
	6.15 p.m.	Discussions
	6.45 p.m.	Sugama Sangeetha
		Rendering of Kannada Poems
Saturday	7.00 p.m.	Hindustani Flute Recital
19-01-2002		By Pt. Hariprasad Chaurasia & Party
Sunday	5.00 p.m.	Platinum Jubilee Valedictory Function
27-01-2002		

ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನಿತ್ತ ಗಾಯಕ ಕವಿ ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಿಂದ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ತಲವು ಮುನ್ನ ರೈಲು ನಿಲ್ಲುವ ಕಡೆಯ ಸ್ವೇಷನ್‌ನ ಹೆಸರು-ಹಜರತ್ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್. ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹುಮಾಯೂನ್‌ನ ಭವ್ಯವಾದ ಗೋರಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವೇಷನ್‌ಗೆ ಆ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವಾದ ಸಾಧು ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್‌ನ ಗೋರಿ ಹುಮಾಯೂನ್‌ನ ಗೋರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದಕ್ಕೆ. ಆ ಸಾಧುವಿನ ಗೋರಿಯದೇ ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಮಠುರಾ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಸಣ್ಣ ಗೊಂದಿ, ಗಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಹಾದು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು.

ಆದರೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದರದೇ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಪಂಚ. ತಂಪಾದ ಮರದ ನೆಳಲು, ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದು ಯುಗದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ರಾಜ ಮನೆತನದವರ, ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರ ಗೋರಿಗಳೂ ಇವೆ. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಮೃತ ಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್‌ನ ಗೋರಿ. ಅದರ ಮುಂದುಗಡೆ ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮಹಮ್ಮದ್ ಷಾರಂಗೀಲಿಯ ಗೋರಿ. ಅದರಿಂದಾಚೆಗೆ ಸರಳವಾದ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ. ಅದರ ಮಧ್ಯೆ ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ ಅವರ ಗೋರಿ.

ಇಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇತಿಹಾಸ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಡಿಲಿಯಾ ಮತ್ತು ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ ಅವರಿಬ್ಬರದೇ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಜೋಡಿ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹು ಅನೋನ್ಯವಾಗಿದ್ದುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ದೆಹಲಿಯ ಆರು ಸುಲ್ತಾನ್ ಷಾಹಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ವಹಿಸಿದ್ದವರು ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಡಿಲಿಯಾ ಗುರು; ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ ಶಿಷ್ಯ. ಅದು ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಗೀತ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಯುಗವೆನ್ನಬಹುದು. ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಕಸಿ ಮಾಡಿ ಕಲೆಗೆ ಹೊಸ ಕಳೆ ಕೊಟ್ಟವನೆಂದು ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಯಾದರೂ ಬೆಂಬಲ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್. ಈ ಸಂಗೀತದ ತೀವ್ರ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಆಗಿನ ಇಬ್ಬರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್. ಆದರೆ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ

ಪ್ರೌಢಿಯಿಂದ ಅದೇ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ -ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ.

ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ ಕವಿಯೇ ಅಥವಾ ಸಂಗೀತಜ್ಞನೇ? ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆತನು ಸಮವಾಗಿ ಮಾನಿಸಲಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಕಾವ್ಯವೇ. ಆದರೆ ಆತನು ಉತ್ತಮ ಗಾಯಕನೂ ಹೌದು. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ

ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ.ಕೆ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವರು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ವಾದ ಪಂಡಿತರು ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಕರು. ಇವರ ಅಭಿನಂದನಾಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಹೊರಬಂದದ್ದು "ಮುರಳಿವಾಣಿ" ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ.ಕೆ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವರ ಸಮಗ್ರ ಸಂಪುಟವೂ ಸೇರಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 5 ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವರು ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಈ ಲೇಖನ 1976ರಲ್ಲಿ ಸುಧಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದು.

ಹಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವನದು. ಈ ಕಾವ್ಯ ಗಾಯನವೇ ಸಾಧುವಾದ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್‌ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಅವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಹಾಗೂ ಮ ರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಖುಸ್ರೋವಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪಂಥವನ್ನಾಗಲಿ ಹೊಸ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನಾಗಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಆತನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೇ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋವಿನ ಕಾಣಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಆಗಿದೆ. ಉಂಟು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪುರಂದರದಾಸರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪಿತಾಮಹ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ.

ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ ಹುಟ್ಟಿದುದು -1253ರಲ್ಲಿ. ಈಗಿನ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಮೋಮೀನ್ ಪುರ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ. ಆತನ ಪೂರಾ ಹೆಸರು ಅಬುಲ್ ಹಸನ್ ಯಾಮಿನುದ್ದೀನ್ ಖುಸ್ರೋ. ತಂದೆ ಅಮೀರ್ ಸೈಫುದ್ದೀನ್ ಮಹಮ್ಮದ್. ಮೂಲತಃ ಮದ

ವಿಷ್ಣುದಿಂದ ಬಂದವನು; ತುರ್ಕರ ಹಬಾರಾ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದವನು. ದೆಹಲಿಯ ಸುಲ್ತಾನ್ ಅಲ್ತಮಷನ ಆಸ್ಥಾನದ ಅಧಿಕಾರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ ಅರಮನೆಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ, ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ಪಂಡಿತರ ಮಧ್ಯೆ ಬೆಳೆದವನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತನ್ನ 71 ವರುಷದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯ ಆರು ಸುಲ್ತಾನರ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡವನವನು. ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಿದವನು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಅವನ ಗುರು. ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಯಾವ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡನು. ಅವನ ಸಮಯವೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಮೀಸಲು. ತನ್ನ ಭೇಟಿಗೆ ಬಂದ ಸುಲ್ತಾನನೊಬ್ಬನನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದಂತಹವನು. ವಿರಕ್ತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದ ನೆನ್ನಬಹುದು.

ಈ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರ ಜೀವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯನ್ನು ಆಳಿದ ಸುಲ್ತಾನರು 1. ಘಯಾಸುದ್ದೀನ್ ಬಲ್ಬನ್, 2. ಕೈಕೋಬಾದ್, 3. ಜಲಾಲುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ, 4. ಅಲ್ತಾಉದ್ದೀನ್, 5. ಮುಬಾರಕ್ ಷಾ ಖಿಲ್ಜಿ ಮತ್ತು 6. ಘಯಾಸುದ್ದೀನ್ ತುಘಲಕ್. ಇವರಲ್ಲಿ 1 ಮತ್ತು 4ನೆಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲಾ ದುರ್ಮರಣ ಪಡೆದವರೇ, 5 ಮತ್ತು 6ನೆಯವರಿಗೆ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಬಗೆಗೆ ದ್ವೇಷ ಮುಬಾರಕ್ ಷಾ ಖಿಲ್ಜಿ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್‌ನ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಿ ಒಂದು ದಿನ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಆ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದೊಳಗೆ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತನಗೆ ಗೊತ್ತೆಂದೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇತ್ತ. ಈ ಇಬ್ಬರ ಘರ್ಷಣೆ ಹೇಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ದೆಹಲಿಯೆಲ್ಲಾ ತಲ್ಲಣಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಗಡುವಿನ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮುಬಾರಕ್ ಷಾ ಖಿಲ್ಜಿಯ ಕೊಲೆಯಾಯಿತು.

ಇಂತಹುದೇ ಸಂದರ್ಭ:- ಘಯಾಸುದ್ದೀನ್ ತುಘಲಕ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್‌ನ ವಿಚಾರಣೆ- ಸುಲ್ತಾನನ ಮುಂದೆ ಆಪಾದನೆ? ಸಂಗೀತ ನರ್ತನಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ನಿವಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು. ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ

ಸಂಗೀತ ನರ್ತನಗಳು ನಿಷಿದ್ಧ. ಇಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡಿ ಜಯಿಸಿದ, ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಆಪತ್ತು. ಸುಲ್ತಾನನು ಯಾವುದೇ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯ ಗಳಿಸಿ ನಾನು ದೆಹಲಿಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ದೆಹಲಿ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ... ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಕಳುಹಿಸಿದ. ತಿರುಗಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಳವಳ. ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಮಾತ್ರ ದೆಹಲಿ ಇನ್ನೂ ದೂರವಿದೆ ಎಂದು ನಕ್ಕ. ಆರಾತ್ರಿಯೇ ಸುಲ್ತಾನನ ಗುಡಾರವು ಕುಸಿದು ಆತನು ನಿಧನನಾದುದು ಇತಿಹಾಸ ಓದಿದವರೆಲ್ಲಾ ಬಲ್ಲ ವಿಷಯವೇ.

ಆದರೆ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು ಈ ಎಲ್ಲ ಸುಲ್ತಾನರ ಅನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಪರಾಕ್ರಮಾದಿಗುಣಗಳು, ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಸುಖದಿನಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಮನೋಹರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಹುಮಾನಗಳು ಗಳಿಸಿದುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜೀವನವೂ ಸುಖಮಯ ವಾಗಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ. ಒಬ್ಬ ಸುಲ್ತಾನನು ಸತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಸುವವರೆಗೂ ಒಂದು ಕಾರ್ವೋಡ ಅದು ಕಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೊಸ ಸುಲ್ತಾನನಿಂದ ಏಕ ರೀತಿಯ ಅನುಗ್ರಹ. ಈ ರೀತಿಯ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಮತ್ತು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಜ ಪ್ರಶಂಸಾ ಕಾವ್ಯಗಳು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಸದೇನಲ್ಲ. ಬಾಣನ ಹರ್ಷ ಚರಿತೆ ಇಲ್ಲವೆ? ಅಥವಾ ಬಿಲ್ಹಣನ ವಿಕ್ರಮಾಂಕದೇವಚರಿತೆ ಎದೆಯಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಆಕರ್ಷಕ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳ ರುಚಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರುವಂತಹ ಗುಣವೂ ಇತ್ತು ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸುವಿನಲ್ಲಿ. ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾದ ದನಿ. ಇಂಪಾದ ಕಾವ್ಯ ಗಾಯನ, ಅಂದವಾದ ಕಾವ್ಯ ಶೈಲಿ ಸುಲ್ತಾನರು ಮನಸೋತು ದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ

ಇದಿಷ್ಟೂ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು ಜೀವನದ ಒಂದು ಮುಖ ಅಂದರೆ ಸಾರಸ್ವತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿ ಆತನು ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಪಾತ್ರವೆಂತಹುದು? ಇರಾನ್ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ತನಗಿದ್ದ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯಿಂದ ಅದರ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಡಕ ಮಾಡಿ ಭಾರತೀಯ

ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಕಳೆಯನ್ನೂ ಆಕಾರವನ್ನೂ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು ಇತ್ತನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ.

ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸುವಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಕಾಣಿಕೆ ಎಂದರೆ, ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ - ಸಾಜಗಿರಿ, ಯಮನ್, ಜಿಲಾಫ್, ಶಹನಾ, ಸರ್ಪರ್ದಾ ಮುಂತಾದವು; ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾಲ್, ತರಾನ, ಕೌಲ್, ಕಲ್ಪನಾ, ಕವ್ವಾಲಿ, ನಕ್ವ್, ಗುಲ್, ಇತ್ಯಾದಿ ವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿತಾರ್, ತಲಬಾ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರ್ತಾಲ್, ಅಡತಾಲ್ ಚೌತಾಲ್, ಸೂಲ್ ಫಕ್ತ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇತಿಹಾಸಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು ಎಂದೇ ನಂಬಿಕೆ.

“ಅಲ್ತಾವುದ್ದೀನ್ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು, ಇಸ್ಲಾಂ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕೌಲ್, ಕಲ್ಪನಾ ಮುಂತಾದ ಗೀತೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಪಂಥವನ್ನೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಇದರ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಕವ್ವಾಲ್ ಅಥವಾ ಖಿಯಾಲಿಯಾ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಈ ಪಂಥವನ್ನು ಹಲವಾರು ನಾಯಕರು ಬೆಳೆದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನು ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಹಕೀಮ್ ಮಹಮದ್ ಕರಮ್ ಇಮಾಮ್ ತನ್ನ ‘ಮದ್ದೂಲ್ ಮೂಸಿಕಿ’ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ. ‘ನಾಯಕ’ ಪದವಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದನಿಗೆ ದೊರಕಬಹುದಾದ ಪರಮಾವಧಿ ಸ್ಥಾನ ಅದು. ಆ ಶ್ರೇಣಿ ಹೀಗಿದೆ ಮೊದಲು ಪಂಡಿತ, ಅನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗುಣಿ, ಗಂಧರ್ವ, ಜ್ಞಾನಿ ನಾಯಕ.

ತಬಲ, ಸಿತಾರ್

ಇನ್ನು ತಬಲ ವಾದ್ಯ. ಅರಬ್ಬಿ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಬಲ್ ಎಂಬ ಚರ್ಮ ವಾದ್ಯವಿದೆ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ತಬಲಾವಾದ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನ ಮೃದಂಗ ಅಥವಾ ಔತ್ತರೇಯರು ಹೇಳುವಂತೆ ಪಜಾವಜ್ ವಾದನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು, ಅದರ ನಾದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಂಬು ಕೊಡಲು ವಾದ್ಯವನ್ನು ಎರಡು ಹೋಳು ಮಾಡಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳೂ ಮೇಲು ಮುಖನಾಗಿರುವಂತೆ ಹೊಸ ವಾದ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ‘ತಬಲಾ’ ಎಂದು ಹೆಸರಿತ್ತ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು.

ಇದು ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದ ನಂಬಿಕೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೇಲುಮುಖ ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚರ್ಮ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹು ಹಿಂದಿನದೆಂದು ಪುಷ್ಕರ ವಾದ್ಯ ಕುತುಪಗಳ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಉದಹರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಿತಾರ್ ವಾದ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಇರಾನಿನ ತಬ್ಲಾರ್ ಅಥವಾ ತಾರ್ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿ ಸಿತಾರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದನೆಂಬ ದೃಢ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಆರು ತಂತಿಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಚಿತ್ರ ಅಥವಾ ಪರಿವಾದಿನಿ ವೀಣೆಗಳು ಪರಿಷ್ಕೃತವಾಗಿ ಈ ಸಿತಾರ್ ಆಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿದುವೆಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸುವಿನ ಪಾತ್ರವೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಒಂದು ವಾದವಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸುವಿಗೂ ಗೋಪಾಲ ನಾಯಕನಿಗೂ ನಡೆದ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಗೀತ ಸ್ಪರ್ಧೆ. ಗೋಪಾಲ ನಾಯಕನು ಇತಿಹಾಸ ಪುರುಷನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಸಂಗೀತ ರತ್ನಾಕರಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಕಳಾನಿಧಿ ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನಾಥನು ಗೋಪಾಲ ನಾಯಕನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ವಿಷಯವು ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸುವಿನ ‘ಘುರ್ರಾತುಲ್ ಕವಾಲ್’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ

FOR ALL YOUR DOMESTIC
AND INTERNATIONAL
TRAVEL ARRANGEMENTS

CONTACT

**AUGUST
TRAVEL
SERVICE**

Agents for
INDIAN AIRLINES &
JET AIRLINES

REGD. OFFICE :
3/15, ASHIANA, SECTOR 17,
VASHI, NAVI MUMBAI
PHONES : 789 1970 * 789 1972
789 2451
GRAMS : AUGTRASERV
ALSO AT :
2/16, KABBUR HOUSE,
SION (E), MUMBAI-400 022.
PHONES : 407 2984 * 409 3573
407 7750

ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕತೆಯ ಮೂಲವು ಫಕೀರುಲ್ಲಾ ಬರೆದ ರಾಗ ದರ್ಪಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಫಕೀರುಲ್ಲಾ ಔರಂಗಜೇಬನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸುಬೇದಾರನಾಗಿದ್ದವನು. ಸ್ವತಃ ಸಂಗೀತಜ್ಞ. ರಾಜಾ ವಾನಸಿಂಹ ತಂವರನು ಬರೆದ 'ಮಾನ್ ಕುತೂಹಲ್' ಗ್ರಂಥವನ್ನು 'ರಾಗ ದರ್ಪಣ'ವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪಾರ್ಸಿ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. (ಈ ಸ್ವರ್ಧೆಯ ಕತೆ ಹಿಂದೆ ಸುಧಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ ವಿಶೇಷಾಂಕ, 1970).

ಖ್ಯಾಲ್, ತರಾನ

ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತುವಿನ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಕೊಡುಗೆಯ ಬಗೆಗೆ ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದಗಳಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಖ್ಯಾಲ್ ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವನು ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತುವಲ್ಲ, ಅವನಿಗಿಂತ ಒಂದು ಶತಮಾನದ ಅನಂತರ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ಜಾನ್‌ಪುರದ ಸುಲ್ತಾನ್ ಹುಸೇನ್ ಷಾರ್ಕ್ ಎಂದೂ, ಅವನೂ ಅಲ್ಲ ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮಹಮದ್ ಷಹನ ಅಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಯಾಮತ್ ಷಾ ಸದಾರಂಗ್ ಎಂದೂ ವಾದವಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ರಚನೆಗೆ ಇವರಾರೂ ಕಾರಣರಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೈವಾಡ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವು ಈ ರೀತಿ ವಿಕಾಸವಾಯಿತು, ನಮ್ಮ ಹಲೆಯ ಯುಗ್ಗನಿ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಹೊಸ ರೂಪವೇ ಖ್ಯಾಲ್ - ಎಂದೂ ಇನ್ನೊಂದು ಪಂಥದ ವಾದ ಡಾ. ಚೈತನ್ಯ ದೇಸಾಯಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಜ್ಞಾನಾನಂದ ಮುಂತಾದವರು ಈ ಬಗೆಗೆ ಬರೆದ ದೀರ್ಘ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ಖ್ಯಾಲ್ ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ವಿವಾದವಿದ್ದರೂ ತರಾನಾ ಕೃತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿವಾದವಿರದು. ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತುವಿನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ತರಾನಾಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ರಾಗಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತುವೇ ಇರಾನಿ ರಾಗಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿದನೋ ಅಥವಾ ದೆಹಲಿಯ ಸುಲ್ತಾನರ ಅಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಅರಬ್ಬಿ, ತರ್ಕಿ, ಇರಾನಿ ಕಲಾವಿದರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವೋ ವಿಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 13ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದೀಚೆಗೆ ಅನೇಕ ಪಾರ್ಸಿ ರಾಗಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುದಂತೂ ನಿಜ. ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತುವಿಗೆ 2 ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ

ಜೀವಿಸ್ತು ಪುಂಡರೀಕ ವಿಠಲನ ರಾಗ ಮಂಜರಿ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. "ರಹಾಯಿ ದೇವಗಾಂಧಾರೆ..." ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಪಾರಸಿ ಪರದಾ (ರಾಗ)ಗಳನ್ನೂ ಅವಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಭಾರತೀಯ ರಾಗಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಂತೆ ಪಾರಸಿ ರಹಾಯಿ ಪರದಾಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯ ದೇವಗಾಂಧಾರ ರಾಗ; ನಿಶಾಬರಕ್ಕೆ- ಕಾನಡ, ಮಾಹುರ ಸಾರಂಗ; ಜಂಗೂಲ - ಬಂಗಾಳ, ಅಹಂಗ್ - ದೇಸಿ; ಬಾರಾ ಮಲ್ಹಾರ ; ಸೊಹಾ - ಕೇದಾರ; ಇರಾಕ್- ಧನ್ಯಾಸಿ ಯಮನ್ - ಕಲ್ಯಾಣ; ಬಾವಿ ರೇಜ - ದೇಶಿಕಾರ; ಇತ್ಯಾದಿ

ಸಂಗೀತಾಭಿಮಾನ

ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತುವಿನ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಕೊಡುಗೆಯ ಬಗೆಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೂ ಆತನಿಗೆ ಸಂಗೀತಭ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಗೀತದ ಬಗೆಗೆ ಆತನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಂಥ ಬರೆಯದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಆ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಾಧನೆಯ ಬಗೆಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳದಿರಬಹುದು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆತನದೇನೂ ಪಾತ್ರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಆತನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಪೋಷಕರಾಗಿದ್ದ ಸುಲ್ತಾನರ ಅರಮನೆ, ಅಸ್ಥಾನಗಳ ವರ್ಣನೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಸಂಗೀತ ಬಗೆಗೆ ತನ್ನ ನುಸಂತಾರ್ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತು ನುಡಿದ ವಾಕ್ಯಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ.

"ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವನ್ನು ಬೆಳಗುವ ಮಹಾಚ್ಛಾಲೆ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ಸಂಗೀತಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಮೂವತ್ತು ನಲವತ್ತು ವರುಷಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದಂತಹ ವಿದೇಶಿಯವರು ಆ ಸಂಗೀತದ ಒಂದು ತುಣುಕನ್ನೂ ಸಹ ವಿಚಿತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾರರು. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಸಂಗೀತವು ಮನುಷ್ಯರನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮೃಗಗಳನ್ನೂ ಮೋಹಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದಿಂದ ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನು ಮರುಳುಮಾಡಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾರೆ" ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವನೂ ಸ್ವತಃ ಸಂಗೀತಜ್ಞ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಾ ಪ್ರವೀಣನೂ ಆಗಿದ್ದ ಅಮೀರ್

ಮಿಸ್ತು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕದೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕೃತಿಗಳು ಬಹುಬೇಗ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಚಲಿತವಾದವು. ಜನಪ್ರಿಯವಾದವು. ಅವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಈ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತುವಿನ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಹುಮನಿ ರಾಜ್ಯದ ಸುಲ್ತಾನ್ ಮಹಮದ್ ಷಾ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರದ ಬುಕ್ಕರಾಯನಿಗೂ ಯುದ್ಧ ವಾಯಿತು.

ವಿವಿಧ ಮೂಲ

ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತು ಸಾಧನೆಯ ಬಗೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಾದವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಪರಿಶೀಲನೆಗಿಂತ ಧರ್ಮ ಸೋಂಕು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಸಂಗೀತಜ್ಞರೆಲ್ಲಾ ಇಂದಿನ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಆದ್ಯಪ್ರವರ್ತಕ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತು ಎಂದೆ ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಆತನಿಗೇ ಈ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರಾ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವರು ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉದರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೇಶದ ಸಂಗೀತಕಲೆಯೇ ಆಗಲಿ, ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ವಿಕಾಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಇತರ ದೇಶ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಇತಿಹಾಸ ಓದಿದವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತವು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತೇನಲ್ಲ. ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತುವು ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಅದು ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಫಲಪ್ರದವಾಗಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಬೇಕು. ಇಂದಿನ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾಲ್ ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಿತಾರ್ ವಾದ್ಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು 18ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ, ಸದಾರಂಗ್ ಮತ್ತು ಅಮೃತ್‌ಸೇನ್ ಇವರುಗಳು ಈ ಹೊಸರೂಪ ಕೊಟ್ಟವರು. ಆದರೆ ತಮಗೂ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವಕ್ಕೆ ಹೊಸರೂಪ ಮತ್ತು ವರ್ಚಿಸು ಕೊಟ್ಟರು ಎನ್ನಬಹುದು.

"ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತು ಅಳವಡಿಸಿದ ಇರಾನಿ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಇಂದಿನ ಸರಸ್ವತಿ ವೀಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಡಾ. ಕೈಲಾಸ ಚಂದ್ರದೇವ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತಿ. ಅವರ ವಾದದಂತೆ ಇಂದು ಸರಸ್ವತಿ ವೀಣೆಯಲ್ಲಿ

ನಂದಿನಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು

ಒಂದು ಸ್ನಾಯುಗೆ 12 ಮಟ್ಟುಲು ಇಡುವ ವಿಧಾನ, ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದ ಮಾಕಂಪದ್ವತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ವೀಣೆಯ ಈ 12 ಸ್ನಾನಗಳಿಗೆ ಈಗಿರುವ ಹೆಸರುಗಳು ರಾಮಾಮಾತೃನಿಂದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು. ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ನಾನಗಳಿದ್ದ ತಂತ್ರೀವಾದ್ಯ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ನಾನಗಳಿಗೆ ಔತ್ತರೇಯ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಹೆಸರುಗಳಿದ್ದುವು. ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಈ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಡದೆ ಸಂಗೀತ ರತ್ನಾಕರದ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ರಾಮಾಮಾತೃನು ಬಳಸಿದ್ದಾನೆ" ಎಂದು ಡಾ. ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾದವಿವಾದಗಳೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ನಿಟುವಾದುದು, ನಿರ್ವಿವಾದವಾದುದು. ಆತನ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ಹಿಂದೆಯೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಕ್ಕೂ ಪುರಂದರದಾಸರಿಗೂ ಇದ್ದಂತೆ. ಇಬ್ಬರ ಅನುಯಾಯಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆ, ಸಾಧನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಅಭಿಮಾನದ ಪೊದೆಯನ್ನೆ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ ಸತ್ಯದ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪುರಂದರದಾಸರ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಈಗ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸುವಿನ ಸಪ್ತಶತಮಾನೋತ್ಸವ. ಅಂದರೆ ಆತನು ಹುಟ್ಟಿ 700 ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಈ ವರುಷದಲ್ಲಾದರೂ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಆತನ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಆತನು ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಿತವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವುದೇನೋ ನೋಡಬೇಕು.

ತನ್ನ 71ನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ಸು ತೀರಿಕೊಂಡ ಅದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭ. ಆತನ ಪರಮಗುರು ಹಜರತ್ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಡಿಲಿಯಾ 95ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಧನನಾದ. ಈ ದಿನ ಮಿಸ್ಸು ೧೫೦ನಲ್ಲಿ ರಲಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ ತಿಳಿದೊಡನೆಯ ದೆಹಲಿಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಗುರುವಿನ ಸಮಾಧಿಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟ. ಆಗ ರಚಿತವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಪದ್ಯ ಇದು.

ಗೋರೀ ಸೋಬೇ ಸೇಬ್ ಪರ್ ಮುಖಿ ಪರ್ ದಾರ ಕೇಸ್ |

(ಪುಟ 13ಕ್ಕೆ)

ಲೇಖಕಿ: ನಳಿನಾ ಶ್ರೀ ರಾಘವನ್
ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಮಾಸ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ,
ಬೆಂಗಳೂರು.

2. ಧವಳ ನಾಲ್ಕೂ ನೀಳ್ತೆಗಳು.

ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಲೇಖಕಿ ನಳಿನಾ ಶ್ರೀರಾಘವನ್ ಅವರ ಈ ಕೃತಿಗಳು ಸದಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮನಸ್ಸೊಂದು ತನ್ನೊಳಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನ ಸಮಾಜದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಿದಾಗ ಪಡೆದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ವಿವಿಧ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವ ಹತ್ತು ಕಥೆಗಳ ಸಂಕಲನವೇ 'ನಂದಿನಿ...' ಇದು ಲೇಖಕಿಯ ಪ್ರಥಮ ಕಥಾ ಸಂಕಲನವೂ ಹೌದು. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಚೊತೆಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಉತ್ತಮಾಂಶಗಳನ್ನು ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡು ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವ ಕಥೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ.

'ನಂದಿನಿ'ಯ ಮೊದಲ ಕಥೆಯಿಂದಲೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳು- ಸ್ತ್ರೀಯರೇ (ಉದಾ:- ಕಾಂತ ಸಂಮಿತ, ಸೋತು ಗೆದ್ದವಳು, ಅಂತರ) ಪುರುಷರೇ ಆಗಿರಲಿ (ಉದಾ:- ಸೂತ್ರ ಕಿತ್ತ ಗಾಳಿಪಟ, ಅಯ್ಯ) ಕೊನೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು (ಉದಾ:- ದತ್ತು, ಮರಳಿ ಗೂಡಿಗೆ) ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಆಗಿರಲಿ (ಉದಾ:- ನಂದಿನಿ)- ತಂತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ತಾವೇ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಮಿರಿ, ತಮಗೆ ಸರಿ ಎಂದು ಕಂಡ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಶಿಕ್ಷಿತರು, ಕಡು ಬಡವರು, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು, ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು, ಶ್ರೀಮಂತರು ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲು ಈ ಕಥೆಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯ- ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ, ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ನಡುವೆ, ಸ್ತ್ರೀ-ಸ್ತ್ರೀಯರ ನಡುವೆ, ಪುರುಷ-ಪುರುಷರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಕೃತಕವೆನಿಸದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಗಳು ಸಫಲವಾಗಿವೆ.

ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ಆಕರ್ಷಕ ಸಹಜ ಶೈಲಿಯಿಂದಾಗಿ, ಆದರ್ಶದ ನಿಲುವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು

ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಲೇಖಕಿ ಕಥೆಯ ಶಿಲ್ಪದ ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಗಮನದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಂಕಲದ 'ಅಂತರ' ಹಾಗೂ 'ಕರಿಯನ ತಿಥಿ' ಕಥೆಗಳು ಈ ಓದುಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಗಮನಾರ್ಹ ವೆನಿಸಿಕೊಡುವೆ ಎಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. 'ಅಂತರ'ದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಮೀರಿದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಭೂತ ಹಾಗೂ ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, 'ಪರಿವರ್ತನೆಯೊಂದೇ ಸ್ವಾಯಿ' ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಸಹಜವಾಗಿ ತನ್ನ ವಾಸ್ತವದ ಮುಂದಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. 'ಕರಿಯ ತಿಥಿ'ಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿ ಅಶಿಕ್ಷಿತರೆನಿಸಿ ಕೊಂಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಬೀಜಗಳು ಅಡಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ನಂದಿನಿ' ಸಂಕಲನದ ಕಥೆಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಶವಾದಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಂಕಲನದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಂತೆ, ಇವು ನಿಜಕ್ಕೂ 'ಕಾಂತ ಸಂಮಿತ' ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ!

ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಒಂದು ಹಂತವೇ ಪ್ರಯೋಗ ಶೀಲತೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಲೇಖಕಿಯ 'ಧವಳ-ನಾಲ್ಕು ನೀಳ್ತೆಗಳು' ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳುಳ್ಳ ನಾಲ್ಕು (ಈ ವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರದ) ನೀಳ್ತೆಗಳು ಮೂಡಿ ಬಂದಿವೆ. 'ಧವಳ' ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಗೀತಾರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಟೀಕೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸರಿ ದಾರಿಗೆ ಹಚ್ಚುವ ತೆರೆಯ ಮರೆಯ ವಿಮರ್ಶಕಿಯೊಬ್ಬಳ ಕಥೆ. ಕಟು ಟೀಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕೋಪಗೊಂಡರೂ ಸತ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ತನ್ನನ್ನು ತಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಗೀತಗಾರ ಬಾಲವಿಧವೆಗೆ ಹೊಸ ಬಾಳನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬರುವುದು ಈ ಕಥೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಜನಪ್ರಿಯ ಧಾರಾವಾಹಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ರಮ್ಯದ ರಂಗೊಂದು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ. 'ದೀಕ್ಷೆ' ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಸತ್ತ ದೇಶಿಕರೊಬ್ಬರು ಪರಿಪಕ್ವವಾಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ, 'ಅಹಂ' ಅನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಯನ್ನೂ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. 'ಶೈಲಾ ಪರಿಯ'ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ

(ಪುಟ 9ಕ್ಕೆ)

ನ್ಯಾಯವೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ವಿವೇಚನಾ ಪದ್ಧತಿ. ಇದಕ್ಕೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತಳಹದಿಯಿರುವುದು ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಗೌತಮನೆಂಬವನ ಒಂದು ತತ್ತ್ವ ದರ್ಶನ ಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ಐದು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿವೆ.

ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೆಂಬವರು ಕೊಡುವ ಕಾನೂನಿನ ತೀರ್ಪು ನ್ಯಾಯ ಸಂಗತವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬಹುದಾದರೂ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ನ್ಯಾಯವೆನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವೆನ್ನುವುದು ಅರ್ಥದ (ಎಂದರೆ ಪ್ರಯೋಜನ) ಸಾರ್ಥಕವಾದ ವಿಧಿ ನಿಯಮಗಳೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅವುಗಳು ವಾದೋಪಯೋಗಿಯಾದ ಮಾನವ ಯುಕ್ತಿಗಳ ನಿಯಮಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಗೌತಮನ 'ನ್ಯಾಯದರ್ಶನ'ದಲ್ಲಿ ಅದು ಲೌಕಿಕ ನ್ಯಾಯವೆನಿಸುವ ನಿತ್ಯ ವ್ಯವಹಾರೋಪಯೋಗಿ ನಿಯಮ ಸಂಹಿತೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಮ್ಯಗ್ವಿವೇಚನೆ ಮತ್ತು ತರ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಾದಗಳ ಕುರಿತ ಮೀಮಾಂಸೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ 'ನೈಮಾಯಿಕರು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದು ಅಂತಹವರು ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 600ಕ್ಕೆ ಮೊದಲು) ಇದ್ದರು. ಬುದ್ಧನ ಬೋಧನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತರ್ಕವು (Logic) ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯದರ್ಶನದ ಲೇಖಕ ಗೌತಮನು ಬುದ್ಧನಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾದವನು.

ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಅನುಮಾನಗಳೆಂಬ ಎರಡೇ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ತರ್ಕದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಭೌತಿಕ ಅನುಭವದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕ್ರಿಯೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವವು ಮುಂದಿನವುಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವ ಜ್ಞಾನ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾದ ಪುರಾವೆ ಬೇರೆ ಇರಲಾರದು ಎಂದಿದ್ದಾನೆ ವಾತ್ಸಾಯನನೆಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರ. ಇದು ನಿಜ.

ಆದರೆ ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪರಾರ್ಥ ಅನುಮಾನವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಎಂದೆನಿಸುವುದು. ಪ್ರಮೇಯಗಳೆಂದರೆ ಪ್ರಮಾಣ ಇಲ್ಲವೆ ಸತ್ಯ

ನ್ಯಾಯ ದರ್ಶನ

- ವಾಸುದೇವ ಕಾಣೇಮಾರ್

ವಿಷಯವನ್ನು ಅಳೆಯಲ್ಪಡುವ ಇಲ್ಲವೆ ಹೊರಿಸಿ ತೂಕ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿ ರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಮೂಹವೇ ಅನುಮಾನ. ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ನೂರಾರು ಅನುಮಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರಯೋಜನವು ಸಿಕ್ಕಿತೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯದ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಎಲ್ಲ ತರ್ಕಗಳು ಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ನ್ಯಾಯವು ಒಂದು ತಂತ್ರ ಅಥವಾ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾಗಿರದೆ ಎಲ್ಲ ತರ್ಕಯುಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರುವುದು.

ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಕೇವಲ ಗ್ರಹಿಕೆಯೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸತ್ಯವೆಂದು ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತು ಮಾತ್ರ ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಿದರೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದಂತೆ. ಹೀಗೆಂದವನು ಅಕಲಂಕನೆಂಬ ಜೈನನು. ಆದರೆ ಲೌಕಿಕ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಭ್ರಮೆಯವು ಎಂಬುದನ್ನು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಂಥ ಮಹಾ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅನುಭವದಿಂದ (ಅನುಮಾನದಿಂದಲ್ಲ) ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯಾದರೂ ನ್ಯಾಯ ದರ್ಶನವು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪರಮೋದ್ಯೋಗವಾಗಿದೆ.

ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ 'ಹೇತು ವಿದ್ಯಾ', 'ಅನಿಶ್ಚಯಿಕೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇವೆ. ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಮೇಯ, ಸಂಶಯ, ಪ್ರಯೋಜನ, ದೃಷ್ಟಾಂತ, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಅವಯವ, ತರ್ಕ. ನಿರ್ಣಯ ವಾದ, ಜಲ್ಮ, ವಿತಂಡ, ಹೇತ್ಯಾಭಾಸ, ಛಲ, ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವಿಗ್ರಹಗಳೆಂಬ ಹದಿನಾರು ನಿರೂಪಣೆಗಳಿವೆ. ಬುದ್ಧಿಯ ಬರೆಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಸತ್ಯವೆಂಬ ಚಿನ್ನದ ತುಂಡನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ನೋಡಿ ಅದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧಾತುವೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯು ನ್ಯಾಯದರ್ಶನದ್ದು.

ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರವಾದರೂ ವಾದಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಗ್ರಹ (ಕಲಹ) ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ದೂಷಿತ (ನಿಷೇಧಿತ) ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಾವುದೆಂಬುದನ್ನು

ವಿವೇಚಿಸುವವು. ವಾದ ಸರಣಿಯ ವಿವಿಧ ಪೇಟುಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ದರ್ಶನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ನ್ಯಾಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರು ಎಷ್ಟೊಂದು ತೂಕ ಮಾಡಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ವಾದಕ್ರಮದ ಎಲ್ಲ ರೂಪಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನಿಕರ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಿಸುವವರ ಹಾಗೂ ಯೋಗ್ಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಸಮ್ಮಿಖದಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ವಾದಗಳು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ತರ್ಕ ಮಾಡುವವರು ಪಕ್ಷಪಾತ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳಿಂದ ರಹಿತವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ತಾದರ್ಶಪರ ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಜಲ್ಮ (ಹರಟೆ) ಮತ್ತು ವಿತಂಡ (ಹಠ), ಇತ್ಯಂತ ನುಡಿಗಳನ್ನು ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದೆಂದು ಆ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಗೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ ಸಿಗಬೇಕೆಂದೂ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲನ್ನು ಉಂಡಂತೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಾಮೂಹಿಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಂತೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿಗುಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪ್ರಮೇಯವು (ಸಿದ್ಧಾಂತ) ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಬಂಧಿ ಅಥವಾ ಇನ್ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರವೇ ಬಗೆಹರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಶುದ್ಧ (ಭೌತ) ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪ್ರಮೇಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ಮಾಡುವ ರೀತಿಗಳು ತುಂಬಾ ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕಾಣಿಸದೆ ಇರದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಸಮತಾ ವಾದ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದುರಾಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ ಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನಾದರ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಇದಿರಾಳಿಯು ಸಾಧಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಗಾಗಿಯೂ ಪೂರ್ವ ಪಕ್ಷದ (ಎಂದರೆ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದುದರ) ನಿವೇದನದಲ್ಲೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಂಟು. ಆದರೂ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಹ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಂದೆಗಳು ಬೇಕಾದಂತೆ ಹೊರ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ದೋಷಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯದರ್ಶನವೊಂದೇ ಹೊಡೆದು ಹಾಕುವುದು. ಯಾವುದರಿಂದ ವಾದವು ಅಳಿಯುವುದೋಂದೇ ಅದನ್ನು ನಿಜವಾದ ಸಂವಾದವೆನ್ನಬೇಕು. ಪಂಡಿತರು ತಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರ ಬಿಟ್ಟು ನುಡಿಯಬೇಕು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ತಾವಾಡಿದ ಉತ್ತರವು ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಿರಂತರ ಆತ್ಮಶೋಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯ.

ಉಪನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಚರ್ಚಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಲು ನೂರಾರು ನ್ಯಾಯ ಸಂಬಂಧಿಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:-

1. ಬೀಜಾಂಕುರ ನ್ಯಾಯ ಯಾವುದು ಮೊದಲು ಬೀಜವೋ, ಪಕ್ಕವೋ?:- ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿವೆ.
2. ಅಗ್ನಿ ಧೂಮ ನ್ಯಾಯ:- ಹೊಗೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಇರಬೇಕು. ಇದೂ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಷಯ.
3. ನ್ಯಾಯೀ ಪೂರ್ವ ನ್ಯಾಯ:- ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುವ ಅನ್ನದ ಅಗುಳೊಂದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಗುಳುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಂದಿವೆಯೇ ನೋಡುವುದು.
4. ಕಾಕತಾಳೀಯ ನ್ಯಾಯ:- ತಾಳೀಯ ಮರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕ ಹಣ್ಣೊಂದು ಬಿದ್ದದ್ದು ಅದರ ಮೇಲೊಂದು ಕಾಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ?
5. ಕಕಾಕ್ಷಿ ಗೋಲ ನ್ಯಾಯ:- ಕಾಗೆಗೆ ಒಂದೇ ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆಯಿದದೆಯಂತೆ. ಅದನ್ನು ಇಕ್ಕೆಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ ಅಂತೆ.
6. ಅಂಧ ರಾವುಕ ನ್ಯಾಯ:- ಕುರುಡನು ಪಾರಿವಾಳವನ್ನು ಹಿಡಿದಂತೆ ಎಂಬುದು.
7. ಅಶೋಕವನಿತಾ ನ್ಯಾಯ:- ಅಶೋಕವನದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಂತೆ.
8. ಕದಂಬ ಕೋರಕ ನ್ಯಾಯ:- ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷಗಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿ ಮುಗುಳೊಡೆಯುವುದು.
9. ಕೂತಯಂತ್ರ ಘಟಕಾ ನ್ಯಾಯ:- ಏತದ ನೀರಿನ ಬುದ್ಧರಿಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಏರುತ್ತವೆ. ಇಳಿಯುತ್ತವೆ.
10. ಘಣಾಕ್ಷರ ನ್ಯಾಯ:- ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹುಳು ಕೊರೆದ ಗೆರೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಉಳಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತದೆ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ.

ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಮೇಯಗಳ ಈ ಯಥಾರ್ಥ ಚ್ಚಾನಕ್ಕೆ ದುಃಖವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸಲು ಅಪವರ್ಗ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುದನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆಂದು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಹದಿನಾರು ಶರೀರ ಚ್ಚಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿಗಳು, ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆಯಂತೆ. ಅಪವರ್ಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದುಃಖವೂ ಇಲ್ಲ. ಸುಖವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದೊಂದು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ವಾದ. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷಯಕವಾದ ತತ್ತ್ವಚ್ಚಾನವೇ ಮೋಕ್ಷ ಸಾಧಕವೆಂಬ ವೇದಾಂತಿಗಳ ವಾದವನ್ನು ಅದು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ವಾಚಸ್ಪತಿಯೆಂಬವನ 'ನ್ಯಾಯವಾರ್ತಿಕ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಟೀಕಾ', ಉದಯನನ 'ತತ್ಪರ್ಯ ಟೀಕಾ ಪರಿಶುದ್ಧಿ' ಹೀಗೆ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಗಳಿವೆ. ವರ್ಧಮಾನ, ಪದ್ಮನಾಭ, ಜಯಂತ ಭಟ್ಟ, ಶಂಕರ ಮಿಶ್ರ ಇವರಂತೆ. ಅನೇಕರು ಟೀಕಾಕಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಸವಿ 1200ರಲ್ಲಿ ಗಂಗೇಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆಂಬವರು ಬರೆದ 'ನವೀನನ್ಯಾಯ'ವು ಇಂದಿಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ.

ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತರ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಅಲ್ಲ, ಚ್ಚಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಮನೋ ವಿಚ್ಚಾನ ಮತ್ತು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪುರ್ನಜನ್ಮ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷಗಳ ಕುರಿತೂ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಇರುತ್ತವೆ. ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ವೈಶೇಷಿಕಗಳನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಇದೆ.

ಗುಣ, ಗುಣ, ಕ್ರಿಯಾ ಕ್ರಿಯಾವಾನ್ ಇವುಗಳಲ್ಲಿನ ಭೇದ ತಿಳಿದ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಆತ್ಮವನ್ನು ಜಡವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ!

ಜೀವೇಶ್ವರ ಭೇದವು ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಎರಡಾಗಿ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡರೂ ವಸ್ತುತಃ ಉಪಾಧಿರಹಿತವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಚೇತನವೆಂದು ನ್ಯಾಯ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿದೆ! ಆದರೆ ಹಾಲಿನಿಂದ ತಯಾರಾದ ಮೊಸರು ಮತ್ತೆ ಹೇಗೆ ಹಾಲಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗದೇ ಹಾಗೆಯೇ ಆತ್ಮನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯಾಗಿದೆಯಂತೆ.

ಹೀಗೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಭಾರತೀಯ ತತ್ತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದರ್ಶನವೇ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.

ನಂದಿನಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು

(ಪುಟ 7 ರಿಂದ)

ಸ್ತ್ರಿಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ವಿವೇಕ, ತಾಳ್ಮೆಗಳ ಮೂಲಕ ಓದುಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆ. 'ಜಾಗ್ರತೆ! ನಿಲ್ಲಿ! ಹೊರಡಿ!' ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕವಾದ ಕಥೆ. ವಿಭಿನ್ನ ಶಿಲ್ಪದ ಆಧಾರವುಳ್ಳ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅಪಘಾತವನ್ನೆದುರಿಸುವ ಪರಿಯಿದೆ. ಈ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಥೆ ಸಂಖ್ಯೆ 13 ಎಂದರೆ ಅನಿಷ್ಟ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಂಬಿಕೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ; ಅಂತಹದ್ದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಿಯಮವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಲೇಖಕಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಕುಶಲ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳುವ ಲೇಖಕಿ ನಳಿನಾ ಶ್ರೀರಾಘವನ್ ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಮೊಮ್ಮಳಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಥಾಗಾರ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಓದುಗರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೈ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಲೇಖಕಿಯೊಬ್ಬರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿರುವ ಮಾಸ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠದಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಕೃತಿಗಳು ಮೂಡಿ ಬರಲಿ!

TRIMURTI
JEWELLERS
GOLD AND DIAMOND
ORNAMENTS

460/4, Venkatesh Niwas,
Ground Floor,
Bhauddaji Road,
Opp Mysore Association,
Matunga (C.Rly.) Mumbai-19.

Phone : 402 34 85

ಸುತ್ತಮುತ್ತ

ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಶ್ರೀಗೆ ಪ್ರಥಮ ರ್ಯಾಂಕ್ ಮುಂಬಯಿ: ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಕಳೆದ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಅವರು ಪ್ರಥಮ ರ್ಯಾಂಕ್ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೆ.ಕೆ. ಶೆಟ್ಟರ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕೆ ನವದೆಹಲಿ: ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿರಿಯ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪೋರಾಟಗಾರ, ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು, ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ, ಲೇಖಕ, ಕವಿ ದಿ| ಕೆ.ಎಂ.ಎ. ಕಾಂತ್‌ಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಜೂನ್ 25ರಂದು ಆದ್ದೂರಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರು, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಕೆ.ಕೆ. ಶೆಟ್ಟರ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ 'ದೆಹಲಿ ಕನ್ನಡಿಗ' ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಪಾದಕ ಬಾ. ಸಾಮಗ ಅವರು 'ನವಯುಗ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಕೆ.ಕೆ. ಶೆಟ್ಟರು ಭಾರತದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಃ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಹೋರಾಟಗಾರನಾಗಿ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು, ಲೋಕಸಭೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಶೆಟ್ಟರ ಬದುಕಿನಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸ್ವಾರ್ಥ ತೊರೆದು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಿತ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಾಮಗ ಅವರು ಕರೆ ನೀಡಿದರು.

ಶಾಂತಿ ನಿಕೇತನದ ವಿಶ್ವ ಭಾರತಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಹಾಗೂ ಲೇಖಕ ಡಾ| ಎಸ್. ಅನಂತರಾಂ ಅವರು ಶಾಂತಿ ನಿಕೇತನಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಿದ್ಯಾಬ್ಯಾಸ ಪಡೆದ ಕೆ.ಕೆ. ಶೆಟ್ಟರು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೂರರ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬಂಗಾಳ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅನೇಕ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತಿಗಳೆಂದರೆಲ್ಲದೆ ಶೆಟ್ಟರ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣೆ, ಸೇವಾ ಭಾವ, ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿ, ನೈತಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಳು

ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವೆಂದರು.

ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯ ಆರ್. ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಅವರು ಸೋಶಿಯಲ್ ಸ್ವಾಮೀಶ್ವರಿಯ ಶೆಟ್ಟರು ಆದರ್ಶ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರೆಂದರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ದಿಲ್ಲಿ ನಿವಾಸಿ ಆಯುಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ನೀರಜ ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿ ತೊರೆದು ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ಮತ ಪಂಗಡಗಳವರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿತ ಸಾಧಿಸಿದವರೆಂದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಪ್ರೊ. ಸಿ.ಎನ್. ವೇಣುಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಹಳೆಯ ಗೊಡ್ಡು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಹೊಸ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದರು. ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ನಿಷೇಧಿಸುವ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರೆಂದರು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೆಟ್ಟರ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹಾಗೂ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಎ.ಎಸ್. ಹೆಚ್ಚಾರರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ನವದೆಹಲಿ: ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಧನರಾದ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಾಜಿ ಸಂಪಾದಕ, ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಶಿಕ್ಷಕ, ಭಾಷಾ ತಜ್ಞ ಹಾಗೂ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಎ.ಎಸ್. ಹೆಚ್ಚಾರರಿಗೆ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರು, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಪತ್ರಕರ್ತರು, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸೆ. 17ರಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

'ದೆಹಲಿ ಕನ್ನಡಿಗ' ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಪಾದಕ ಬಾ. ಸಾಮಗ ಅವರು ನೆಹರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ 'ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಟಡೀಸ್' ಸಂಶೋಧನಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಎ.ಎಸ್. ಹೆಚ್ಚಾರರು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆಂದರೆಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಶರಾವತಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾರರು ತಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ 95ರಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ

14ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅ.ನ.ಕೃ. ಸ್ವಾರಕ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆಂದರು.

ನೆಹರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಅಸಿಕ್ ದತ್ತ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ದೊರಕಿಸಿದ ಅಪ್ರತಿಮ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದರೆಂದರು.

ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸಕ ಡಾ| ಪಿ.ಎನ್. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾರರು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದರೆಂದರೆಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಶೋಧಕರು ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಾಗ ಭಾಷಾ, ವಿಷಯ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯೆಂದರು.

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಡಾ| ಸಿ.ಎನ್. ವೇಣುಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರಾಗತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶ್ರದ್ಧೆ ಆಚಾರಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಾರರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸತತ ನೀಡಿದ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಕುರಿತ ಪ್ರವಚನ ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದರೆಂದರು.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಎಸ್. ರಾಜನ್ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಉನ್ನತ ಲೇಖಕರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಹೆಚ್ಚಾರರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಂಶೋಧಕರ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರು.

ಗ್ರಂಥ ಪಾಲಕ ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾರರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗ್ರಂಥಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರೆಲ್ಲದೆ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರಕ್ತಗತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದರು.

ಲೇಖಕ ಡಾ| ರಹಮತುಲ್ಲಾ ಬಾನ್ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾರರು ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಾದಕ್ಕೆ ಮನಸೋತವರಂತೆ ಕಂಡರೂ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ಮತಗಳವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರೆಲ್ಲದೆ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಪ್ರೌಢಶಕ್ತಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದರು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾರರು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಟಡೀಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಾರರ ಕನ್ನಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋದನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಧರ್ಮದ ದಿವ್ಯ ತೇಜ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಲೇ. ಹರಗಂವಾಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನರಸಿಂಹ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಪ್ರ. ರಾಜ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪ್ರಕಾಶ, ಬಳಿಪೇಟೆ ಚೌಕ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಬೆಲೆ ರೂ. 100/-
2. ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪರಿಮಳ ಗ್ರಂಥ ದ್ವೈತ ತಂಡದ ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಂಥ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
3. ಓದು ಬರಹದ ಗುಟ್ಟು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೈಪಿಡಿ ಲೇ. ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ ಪ್ರ. ಸನ್ನಿ ಬುಕ್ ಹೈಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು. ಬೆಲೆ 50/-ರೂ.
4. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದಕೋಶ ಲೇ. ಡಾ. ವೆಂಕಟೇಶ ಇರದ್ವಾಡಿ ಪ್ರ. ಪ್ರಸಾದ ರಾಜ ಬೆಲೆ ರೂ. 30/-
5. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಲೇ. ನಿರಂಜನ ನಾನಳ್ಳಿ ಪ್ರ. ೨೦೬ ಬೆಲೆ 120 ರೂ.
6. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ರೀಡರ್ ಪ್ರ. ಸಂ. ಎಚ್.ಎಂ. ಬಸವಯ್ಯ ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಸಂಸು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.
7. ಆಯುರ್ವೇದ ಆರೋಗ್ಯ ಸೂತ್ರಗಳೂ ಲೇ ಡಾ. ರಂಗೇಶ ಪರಮೇಶ ಮತ್ತು ಡಾ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಪುಟಗಳು 124 ಬೆಲೆ ರೂ. 10/-

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನೂತನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಘಟಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಡಾ| ಜಿ.ಡಿ. ಜೋಶಿ (ಮುಂಬಯಿ) ಅವರೊಡನೆ ಆಯ್ಕೆ

ಡಾ| ಜಿ.ಡಿ. ಜೋಶಿ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಘಟಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ (2001-2004) ಅವರೊಡನೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಜೋಶಿ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಗೌರವ ಎಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. 1995ರಿಂದ ಜೋಶಿ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಘಟಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ| ಜಿ.ಡಿ. ಜೋಶಿಯವರು ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿನೆಡೆ ಬಂದ ದಾರಿ, ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಧಾರವಾಡ/ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳ್ಳಟ್ಟಿ ಸೂರಣಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು 1947ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದ ಜೋಶಿಯವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ., ಬಿ.ಎ. ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಾಪನ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಬಿ.ಎಡ್., ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಮಾಡಿ 1966ರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದರು. 1972ರಿಂದ 1996ರ ವರೆಗೆ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಫಿಲ್, ಕನ್ನಡ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್, ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ (ಕನ್ನಡ ಬಾರದವರಿಗೆ) ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಸೆನೆಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಆರ್ಟ್ ಫ್ಯಾಕಲ್ಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ದುಡಿದ ಜೋಶಿಯವರು ಕೆಲವು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಹಲವು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1968 ರಿಂದ 1981ರವರೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

ಹರಟೆಗಳ ಏಳು ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಜೋಶಿಯವರ ಆಯ್ದು ಹರಟೆಗಳ ಸಂಕಲನ 'ಮುಂಬಯಿ ಮಳೆ' ಕೆಲವು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿದೆ.

1981-1982ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರನಾಡ

ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ಉಪ ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಈಗ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು.

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಡಾ| ಜಿ.ಡಿ. ಜೋಶಿಯವರ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು, ಹಿತೈಷಿಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಮುಂಬಯಿಯ ಹಲವಾರು ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತಿಗಳು ರಚಿಸಿಕೊಂಡ 'ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಜಿ.ಡಿ. ಜೋಶಿ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಿತಿ ಮುಂಬಯಿ' ಇದರ ವತಿಯಿಂದ 1992ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಹಮ್ಮಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರುಷ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಯುವಕರ ಪ್ರಥಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ| ಜಿ.ಡಿ. ಜೋಶಿಯವರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕನ್ನಡ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ 'ಹೊರನಾಡ ಕನ್ನಡ ಕಟ್ಟಾಳು' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಲವಾರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೂ ಅವರ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ. ಡಾ| ಜಿ.ಡಿ. ಜೋಶಿ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಅ.ಸು. ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಸ್ಮಾರಕ ಬಹುಮಾನ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಮುಂಬಯಿ: ಹೊರನಾಡ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿ ಅಥವಾ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಕೊಡಬಹುದಾದ ಬಹುಮಾನ ಅ.ಸು. ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಯೋಜನೆಯ ಬಹುಮಾನ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು 1999ನೇ ಸಾಲಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರಸ್ವತಿ ರಿಸಬೂಡ ಅವರ ಶ್ರೀ ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿ 'ದೇವರು'ನ ಮರಾಠಿ ಅನುವಾದ ಕೃತಿ 'ಈಶ್ವರ್' ಹಾಗೂ 2000ನೇ ಸಾಲಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಪುಣೆಯ

ವಾಲಭಾರತಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಕೃ.ಶಿ. ಹೆಗಡೆಯ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅ.ಸು. ಕೃಷ್ಣ ರಾವ್ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಪರವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಕೊಡುವ ಬಹುಮಾನವು ತಲಾ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘವು ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಘಟಕ ಮುಂಬಯಿ ಇದರ ನೂತನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು (2000-2001) ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅದು ಹೀಗಿದೆ

ಡಾ.ಜಿ.ಡಿ. ಜೋಶಿ (ಅಧ್ಯಕ್ಷ), ಪ್ರೊ.ಸೀತಾರಾಮ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ರಾವ್ (ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು), ಕೆ. ಜಯರಾಮ ಆಳ್ವ (ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷ), ಸದಸ್ಯರು:- ಡಾ. ಕೆ. ರಘುನಾಥ, ಡಾ.ಸುನೀತಿ ಉದ್ಯಾವರ್, ಕೆ. ಎ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ, ಎಂ.ಬಿ. ಕುಕ್ಕಾನ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಿತ್ರಾ ವೆಂಕಟರಾಜ್, ಶ್ರೀ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಡಿ. ಕೋಟ್ಯಾನ್, ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಸುವರ್ಣ, ಪ್ರೊ. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಪೈ, ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಹೆಗಡೆ (ಪುಣೆ), ಶ್ರೀ ಸಂಗಪ್ಪ ಕಾರಾಜನಗಿ (ಉಟಗಿ, ಸಾಂಗ್ಲಿ), ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ (ಔರಂಗಾಬಾದ್).

ವಿಶೇಷ ಆಹ್ವಾನಿತರು:- ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ. ಸನದಿ, ಶ್ರೀ ಅಡೈ ವಾಸು ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ.ತಾಳಚೆ ವಸಂತಕುಮಾರ್, ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ವೇಣುಗೋಪಾಲ್, ಡಾ. ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಜಯ ಸಿ. ಸುವರ್ಣ, ಡಾ. ವ್ಯಾಸ ರಾವ್ ನಿಂಬೂರು, ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಲೆತ್ತಾಡಿ, ಶ್ರೀ ಎನ್.ಪಿ. ಸುವರ್ಣ, ಡಾ. ಬಿ.ಬಿ. ಪೂಜಾರಿ (ಸೊಲ್ಲಾಪುರ), ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ್ ಎಲ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್.ಎಂ. ಹೆಗಡೆ (ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ), ಶ್ರೀ ದಿವಾಕರ್ ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟಿ (ಮಿರಜ್).

ಕನ್ನಡ ಸಂಘ

ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸುವ ಕರ್ತವ್ಯ ನಮ್ಮದು. ಕನ್ನಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಹಾಡುಗಾರರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಶೀಲತೆ ಮುಖ್ಯ. ಹೆದರಿಕೆ ಜೀವನವಿಲ್ಲ, ಪ್ರಗತಿಯಿಲ್ಲ, ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾಷಣಗಾರರಾಗಬೇಕು. ಭಾಷಾ ಭ್ರಾತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಇತರರ

ಮನಗೆಲ್ಲುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ನಾವೇ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇತರರಿಗೆ ಆದರ್ಶರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಬೊಂಬೆ ಬಂಟ್, ಎಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ಯಾಂತನ್ಯಾಯವಾದಿ ಸುಭಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಸಾರಿದರು. ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಸುಭಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಸೋಮೆಯಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ 2001-2002ರ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೌರವ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾರತಿ ಸುಭಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಕನ್ನಡ ಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ನಾವು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಎಸ್.ಎನ್. ಅರಬಟ್ಟಿ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಆನಂತರ, ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಶಾಲಾ ಸಮೂಹ ಗಾಯನ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಜರಗಿತ್ತು. ತೀರ್ಪುಗಾರರಾದ ಗೋರಗಾಂವ್ ಸಂಘದ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಜಾ ಮಣ್ಣೂರು, ಶ್ಯಾಂತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಗೀತಾ ಭಟ್ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರಾಸಾಯನಿಕ ತಜ್ಞ ಎಸ್. ಶಂಕರ್ ಇವರು ಸಹಕರಿಸಿದ್ದರು. ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಗೌ. ಪ್ರ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಸ್.ಕೆ. ಸುಂದರ್ ಅವರು ವಿತರಿಸಿದರು.

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳು, ಶಾಸನಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಸಮೂಹಗಾಯನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಳೆಯರನ್ನು ಸಮೂಹ ಗಾಯನಕ್ಕೆ ತರಬೇತುಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ತುಂಬಾ ಘನವಾದುದು. ಕಷ್ಟತರದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗವಿದೆ. ಪರಿಶ್ರಮವಿದೆ. ಖರ್ಚಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ತೃಪ್ತಿಯೂ ಇದೆ. ಬಹುಮಾನ ಪಡೆಯದವರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಾಗಿದ್ದ ರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸವನಾರೋಪದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಹೇಳಿದರು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಎಸ್.ಎನ್.

ಅರಬಟ್ಟಿಯವರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಡಾ. ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅರ್ಚನಾ ಪೂಜಾರಿ, ಸುಮಿತಾ ಪೂಜಾರಿ, ರೇಶ್ಮಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ದಿವ್ಯಾ ಜಯಪ್ರಕಾಶ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರೆ, ಸವಿತಾ ಕೋಟ್ಯಾನ್, ಸಂದೀಪ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಂಗೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಉದಯ ಪೂಜಾರಿ, ರಾಧಾ ಕೋಟ್ಯಾನ್, ಸುನೀತಾ ಮೂಲ್ಕಿ ಪುಷ್ಪಗುಚ್ಚಗಳನ್ನಿತ್ತು ಗೌರವಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಜಯಶೀಲ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಧನ್ಯವಾದ ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ವಿಗಾಗಿ ನರೇಶ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮನೋಜ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್, ಹರೀಶ ಪೂಜಾರಿ, ವೋಹನ್ ಅಂಚನ್, ಜಯಂತಿ ಪೂಜಾರಿ, ಹೇಮಂತ ಗಾಣಿಗ, ಶೋಭಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಜಯತಿ ದೇವಾಡಿಗ ಮೊದಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸೇವೆ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯವಾಗಿದೆ.

ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ ಶಾಲೆಗಳು ಇಂತಿವೆ: 1) ಚಿಂಬೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲೆ (ಪ್ರಥಮ), 2) ವಡಾಲದ ಎನ್.ಕೆ.ಇ.ಎಸ್. ಶಾಲೆ (ದ್ವಿತೀಯ), 3) ಮಾಜಿವಾಡದ ಶ್ರೀ ಆದಿಶಕ್ತಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ (ತೃತೀಯ), 4) ಪಿರೇರವಾಡಿ ಮ.ನ.ಪಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ (ತೃತೀಯ), 6) ಸರದಾರ ನಗರ ಮ.ನ.ಪಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ (ಪುರಸ್ಕಾರ), 7) ಸುಭಾಶ್ ನಗರ ಮ.ನ.ಪಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ (ವಿಶೇಷ ಪುರಸ್ಕಾರ), 8) ದೇವ್ ನಾರ್ ಮ.ನ.ಪಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ (ವಿಶೇಷ ಪುರಸ್ಕಾರ).

ಮನಸೂರೆಗೊಂಡ ವೀಣಾ ವಾದನ

ಡೊಂಬಿವಲಿ ವೈಸೂರು ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಲಯದವರು ತಮ್ಮ 20ನೇ ವರ್ಷದ ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಆಚರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೀಣಾ ವಾದಕ ಪ್ರೊ. ಆರ್. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ರವರ ವೀಣಾ ವಾದನವು ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿನ ಜಣ್ಣುಶಾನಂದ ಸಭಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗೀತ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಲು ಆಗಮಿಸಿದ್ದ ಪ್ರೊ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್ ರವರನ್ನು ಎನ್.ಸಿ.ಪಿ.ಎ., ವೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ರವರು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ವೀಣಾ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಈ

ಸುಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮೈಸೂರು ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಲಯದವರೂ ಕಚೇರಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು.

ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಯೋಗೇಶ್ ಆಚಾರ್ಯರವರು ಪ್ರೊ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನರವರ ಪ್ರತಿಭೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಶಾಲನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಫಲಪ್ರಷ್ಠಗಳನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು.

ಪ್ರೊ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನರವರು ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಯಶಸ್ಸು ಹಾರೈಸಿದರು.

ಕುವಾರಿ ಸುಶೀಲಾ ರಾವ್ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ನಾಗಭೂಷಣ್ ವಂದಿಸಿದರು.

ಪ್ರೊ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನರವರು ತಮ್ಮ ವೀಣಾ ವಾದನವನ್ನು ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರ ಮಲಹರಿ ಗೀತೆ 'ಶ್ರೀ ಗಣನಾಥ'ದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ನಂತರ ಪುರಂದರ ದಾಸರ "ಆನಂದೆಲ್ಲಾ ಒಳಿತೇ ಆಯಿತು ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಂಚವರಾಳಿ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನುಡಿಸಿದರು. ತ್ಯಾಗರಾಜರ ನಳಿನಿಕಾಂತಿರಾಗದ ಮನವ್ಯಾಲರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಗಾಯಕರೂ ಆದುದರಿಂದ ಹೇಗೆ ಹಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಿ ವೀಣೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಪುರಂದರ ದಾಸರ 'ಏನು ಧನ್ಯಳೋ ಲಕುಮಿ' ಕೃತಿಯನ್ನು ತೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಲಾಪನೆ, ಸ್ವರ ಪ್ರಸಾರದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ನುಡಿಸಿದರು. ಕಾನಾಡರಾಗವನ್ನು ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಆಲಾಪನೆ ಮಾಡಿ ತ್ಯಾಗರಾಜರ 'ಶ್ರೀ ನಾರಾದ' ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪನಾ ಸ್ವರಗಳ ಜೋಡಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ನುಡಿಸಿ ರಸಿಕರನ್ನು ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ರಚನೆಯ ತೆಲುಗು ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ರಾಗ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಟ್ಟಿ ಸ್ವರಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ನುಡಿಸಿ ತಾವು ಉತ್ತಮ ಕೃತಿ ರಚನೆಕಾರರೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಪುನಹ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ರಚನೆಯ ಜಂಜೂಟಿ ರಾಗದ ತಿಲ್ಲಾನವನ್ನು ನುಡಿಸಿ ಮಂಗಳದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಪಕ್ಕ ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರನಾರಾಯಣನರವರು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಮೃದಂಗದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದರು.

BURNS PREVENTION AND FIRE SAFETY

Burns Association of India and the Lions & Lioness Clubs Dist. 323 - AI, 323 - All have organized a seminar on Burns Prevention and Fire Safety at the Mysore Association Auditorium on Sunday the 14th October 2001 at 9.30 a.m. The aim of this seminar is to spread awareness on precautions and safety measures to be taken to prevent fire hazards. Eminent speakers will be speaking on the different aspects such as the role of fire brigade, role of Loss Prevention Association, Treatment of burns, accident prevention and fire prevention and management. The lectures will be accompanied with slide and film shows. There will be also an exhibition covering the salient features of safety & accident prevention.

Dr. Sunil Keswani, eminent plastic surgeon and Hon. Secretary of Indian Burns Research Society, informed Nesaru that a new hospital complex has been established recently at Airoli by their Society. The aim of this hospital complex is to provide excellence in the areas of Research, Training, Prevention, Treatment and Rehabilitation relating to burns. He said that the seminar was being scheduled well before Divali, as there is a spurt in the burn accidents during this time due to disregard for safety precautions while using fireworks. The seminar will highlight the following safety tips to the public while lighting fireworks:

Some Safety Tips while Lighting Fireworks

Hold sparklers away from the body. Never make circles in the air with them. Chances are that they can break and fall on your clothes.

Never buy loose fireworks. Buy only those that have name of the manufacturer printed on the label.

Read instructions on the fire works carefully and follow them

Do not allow children to buy or light fireworks on their own

Light all fireworks outside the house. Even the apparently innocuous ones, like phuljadis.

Light the firework from the side and quickly move away. Do not bend over it while lighting. Do not return to it after lighting. It may explode in your face.

Keep flowerpots on ground. Never light them, holding them in your hand

Do not light flyabouts like rockets when

there is a strong breeze. Always light them in a open ground. Ensure while lighting that they are pointing upwards.

Do not cover fireworks in a metal container. The container could burst causing severe injuries.

Never keep extra fireworks in your pocket.

Never try to light used fireworks.

Store fireworks in metal containers, away from heat.

Do not wear loose, flowing clothes while lighting fireworks.

Have concern for the aged, sick, pregnant and infants. Do not disturb them.

Keep a bucket of water handy. This will be helpful in the case of small fires.

If clothes catch fire, do not run; pour water if available, or stop where you are, drop on the ground and roll to put out the flames.

In case of burns, pour water till pain subsides. Do not apply oil or greasy substance or ointment on the burn. Water helps to cool the burn and reduce the damage to the skin. In the case of serious burns, call the doctor.

**ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನಿತ್ತ
ಗಾಯಕ ಕವಿ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತು**

(ಪುಟ 7 ರಿಂದ)

ಚಲ್ ಮಿಸರೋ ಘರ್ ಆಪನೇ ರೈನ ಭಯಾ ಚಹೂಂ ದೇಸ್ ||

ಆ ದಿನದಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜುಗುಪ್ಸೆಗೊಂಡ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವತೊರೆದ.

ಈ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ನಿಧನರಾದ ದಿನ ಪ್ರತಿವರುಷವೂ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉರುಸ್ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತು ರಚಿಸಿದ ಕವ್ವಾಲಿ ಮತ್ತು ಗಜಲ್‌ಗಳ ಗಾಯನ ಇಡೀ ದಿನ. ಅದು ಶ್ರೀಮಂತರ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರ ಸವಾರಂಭವಲ್ಲ; ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಕಲೆತು ಭಕ್ತಿ ಅಭಿಮಾನಗಳಿಂದ ಮನಸಾರ ಹಾಡಿ ತೃಪ್ತರಾಗುವ ಕೂಟ. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆವ ತಿರುವಯ್ಯಾರನ ತ್ಯಾಗರಾಜಾರಾಧನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಶತಮಾನವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಅಮೀರ್ ಮಿಸ್ತು ಉರುಸ್ ಏಳು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ಗಮನಾರ್ಹ.

ಕೃಪೆ: ಮುರಳಿವಾಣಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರ
ಸಮಗ್ರ ಸಂಪುಟ ಹಾಗೂ ಅಭಿನವನಾಗ್ರಂಥ

NESARU - A SURVEY

Dear Reader,

Nesaru is very close to completing its 19th year of publication. During this period, it has grown from a humble 4-page newsletter to what it is today. This has been possible due to unstinted support it has received from the members and other readers. The editorial team of Nesaru has been constantly striving to improve the quality of Nesaru, both in terms of its contents and the presentation. However, for this effort to be successful, feedback and suggestions from the members/readers are vital components. With this objective in view, we are giving below a small questionnaire. We would be grateful if you could spare a few minutes to complete this questionnaire and mail it to us. Your valuable feedback and suggestions will help us in bringing about the necessary improvements in your Nesaru.

-Editor

1 Do you receive Nesaru regularly?	Yes		No		
2 Do you read Nesaru? (please mark which is applicable)	Yes very regularly	Yes Most issues	Some times	Quite rarely	Hardly Ever
3 How many members are there in your house?					
4 Out of them, how many read Nesaru?					
5 In your opinion, the content of Nesaru is generally (please mark which is applicable)	Very good	good	average	Not good	Very poor
6 What are the features in Nesaru that you feel are good					
7 What are the features in Nesaru that you feel are not good and need to be improved.					
8 How is the visual component and lay out/ presentation of Nesaru in general (please mark which is applicable)	Very good	good	average	Not good	Very poor
9 What in your opinion could be added to the contents, to improve it (please mark which is applicable)					
10 What in your opinion could be added to improve the get up / presentation of Nesaru					
11 What in your opinion should be the ratio of Kannada & English articles in Nesaru	80 % Kan 20% Eng	60 % Kan 40 % Eng	50 % Kan 50 % Eng	40 % Kan 60 % Eng	20 % Kan 80 % Eng
12 How often do you think Nesaru should be published (please mark which is applicable)	Fortnightly	monthly	Bi monthly	quarterly	Half yearly
13 What do you feel about the present size (16 pgs) of Nesaru (please mark which is applicable)	Too large	large	Just right	small	Too small
14 In your opinion, Nesaru should support its costs through (please mark which is applicable)	subscription		advertisements		
15 Would you like to actively associate yourself with the production of Nesaru (please mark which is applicable)	Yes. I would like to Associate myself My contact details are: Name : Phone no:		Sorry. I do not think I could get into it, at this juncture.		
16 If you would like to associate yourself, how could you extend your support to Nesaru ? (please mark which is applicable)	Contribute articles	Get article From others	Get Advt.	Help with layout / design	Others (pl. specify)
17 Any other suggestion you wish to make?					

After filling the questionnaire, kindly detach this page and mail / fax it to :

The Editor,

Nesaru - Tingalole

The Mysore Association, Bombay

393, Bhaudaji Road, Matunga, Mumbai - 400 019

Fax No. 401 0574

ಲಗ್ನಿ

- ಹಾಗೋವಿಂದ ಹೆಗಡೆ

ಮುಂಕು ಹಣತೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ರಾಗವಾಗಿ 'ಲಸ್ಸ ಲಸ್ಸ ಳಸ್ಸ ಈಸ್ಸ' ತಿದ್ದುತ್ತ ಕುಳಿತ ನಾನನಕ್ಕೆ ಬಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಂತಿತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಮ್ಯಾರ ಹೆಗಡೇರ ಮಗ ಪ್ರಕಾಶ ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಾಗಿ.

'ಅಲ್ಲಿ - ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಣದ ಮೂಲೆಲಿ ಮಾವಿನ ಮರ ಇಲ್ಲಾ, ಅದ್ರ ಹೆಣೆ ತುದಿಲಿ ಗುಬ್ಬಿ ಗೂಡಿದ್ದಂತೆ' ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದ ಪ್ರಕಾಶ. 'ಹೌದಾ' ನಾನು ಕಣ್ಣು ರಳಿಸಿದ್ದ. 'ಮತ್ತೆ - ಅದ್ರ ಗೂಡಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿ ಮರಿ ಇದ್ದಂತೆ - ಎರಡೋ ಮೂರೋ ಪ್ರಕಾಶ ಮುಂದುವರಿಸಿದಾಗ ನಾನು ಕಣ್ಣು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಗಲವಾಯ್ತು. ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ ವ್ಯವೇ ಮರೆತು ಹೋಯ್ತು.

'ಅರೆ! ಸಂಜೆ ಇಬ್ಬೂ ಹೋಗಿ ಗೂಡನ್ನ ನೋಡ್ತೆಂದು ಬರೋದು ಅಂತ ಮಾತಾಡಿದ್ದಲ್ಲ! ಮರೆತೇ ಹೋಯ್ತು' ಘಟ್ಟನೆ ನೆನಪಾಯ್ತು. ನಾನುನಿಗೆ 'ಪ್ರಕಾಶ್ನಾ ಬಂದಿದ್ದೋ ಏನೋ, ನಾನೇ ಇರ್ದಿಲ್ಲ, ಅಕ್ಕನ ಜೊತೆಗೆ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರೋದ್ರಲ್ಲಿ ಮರೆತೇ ಹೋಯ್ತು' ಎಂದುಕೊಂಡವ ಪಾಟಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದ. ಬೆಳಗಿನ ದೋಸೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಯಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ 'ಆಯಿ, ಪ್ರಕಾಶ್ನಾ ಬಂದಿದ್ದ ಸಂಜೆ? ಎಂದ. ಉತ್ತರ ಅವನಿಗೆ ಅವಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಆಯಿಗೇನು ಗೊತ್ತು? 'ಏನೋ, ನಂಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ, ಬರೀತಾ ಇದ್ದೆಂವ ಬರಿಯೋದು ಬಿಟ್ಟು ಯಾಕೋ ಬಂದೆ; ಹೋಗು, ನಡಿ' ಎಂದಳು ಗದರಿದಾಗ ಮತ್ತೆ ದೈನ್ಯದಿಂದ 'ನಿಜಕ್ಕೂ ಬಂದಿರ್ದಿಲ್ಲಾ' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. 'ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ಇಲ್ಲ, ಈಗ ಹೋಗಿ ಬರೀತಿಯೋ ಇಲ್ಲೋ' ಎಂದ ಹೊಡೆಯುವಂತೆ ಓಟಿನ ಕೈಯನ್ನೇ ಎತ್ತಿದಾಗ ಜಗಲಿಗೆ ಬಂದ. ಮತ್ತೆ ಪಾಟಿ ಹಿಡಿದನಾದರೂ ಕೈ ಮುಂದೋಡಲಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲ, ಗುಬ್ಬಿ ಮರಿ ಹೆಂಗಿರ್ದೆ? ದೊಡ್ಡ ಗುಬ್ಬಿ ಹಾಗೇನಾ? ಬಣ್ಣ? ಮತ್ತೆ ಅದರ ಕತ್ತಿಗೂ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಇರ್ದದ್ದಾ? 'ಕತ್ತಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ' ಎಂದುಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣ ನಾನುನಿಗೆ ಗಣಪಯ್ಯ ಮಾಸ್ತರು ಹೇಳಿದ 'ಗುಬ್ಬಿಯ ಕತ್ತು ಕಪ್ಪಾದ' ಕತೆ ನೆನಪಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು.

ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಕಾಗೆ ಒಂದು ಗುಬ್ಬಿ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದಂತೆ. ಆಗ ಕಾಗೆಗಳು ಕಪ್ಪಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇದ್ದು, ಪೂರ್ತಿ ಮೈ ಸಾವು ಬೆಳಗಿ.

ಒಂದು ದಿನ ಗುಬ್ಬಿ ಕಾಳು ಹುಡುಕೊಂಡು ಹಾರ್ತಾ ಹಾರ್ತಾ ದೂರ ಹೋಯ್ತು. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಆಯ್ತು. ನೀರು ಹುಡುಕಾ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ್ದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ. ಕೆರೆಯ ತುಂಬು ಮಸಿ ತುಂಬಿತ್ತು. ಕೆರೆ ಕಪ್ಪಿಗಿತ್ತು.

ಗುಬ್ಬಿ ಬಾಣ. ಕೆರೆ ಕಪ್ಪಿಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಮೆತ್ತಗೆ ಕಾಲು ತಾಗಿಸಿ ನೋಡ್ತು. ಬಣ್ಣ ಕಾಲಿಗೆ ಅಂಟೊಂಡು. ಸುರಿ, ಈ ಗುಬ್ಬಿ ಏನು ಮಾಡ್ತು ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತ ಬಳಿವೊಂಚಿಟ್ಟು. ಮತ್ತೆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿದ್ದೆ ತನ್ನ ಅಲಂಕಾರ

ಕಾಣಿಸ್ತಿದೆ! ಮಿಷಿಯಾಗಿ 'ಚಿಂವ್ ಚಿಂವ್' ಅಂದೊಂದು ಗುಬ್ಬಿ ವಾಪಸ್ ಬಂತು. ಆ ಬಣ್ಣ ಹಾಗೇ ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತ ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟು.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾಗೆಗೆ - ಬಿಳಿ ಕಾಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ - ತಾನೂ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚೋಬೇಕೊಂತ ಆಸೆ ಆಯ್ತು. ಅದು ಗುಬ್ಬಿನ ಕೇಳುತ್ತ. ಗುಬ್ಬಿ 'ಹೀಗ್ಗಿ'ಗೆ' ಅಂತ ಕೆರೆಯ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತ.

ಮರುದಿನ ಕಾಣಿಸಿದಾ ಹಾಕೊಂಡು ಹೋಯ್ತು. ಕೆರೆ ಹುಡುಕೊಂಡು. ಕೆರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ತಡ, ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕಾಲು ಉದ್ದ ಮಾಡ್ತು. ಏನಾಯ್ತೋ ಏನೋ ಕಾಲು ಬಾರಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟು.

ಕಪ್ಪು ಪಟ್ಟು, ಕೆರೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದು ಕಾಗೆ ಮೈ ನೋಡೊಂದ್ರೆ ಇಡೀ ಮೈ ಕರ್ರಗೆ ಆಗ್ಗಿಟ್ಟಿದೆ. ಕಾಗೆಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖ ಆಯ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಭಯಂಕರ ಕೋಪ ಬಂತು. 'ಈ ಹಾಳು ಗುಬ್ಬಿಯಿಂದ ತಾನೆ ಇದ್ದೆಲ್ಲ ಆಗಿದ್ದು' ಅಂತ ಸಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತು ಅದನ್ನ ಸಾಯಿಸಿ ಬಿಡ್ಬೇನೆ ಅಂತ, ಶಪಿಸುತ್ತ ಹಾಕೊಂಡು ಬಂತು.

ಗುಬ್ಬಿಗೆ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಗುರುತೇ ಸಿಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡ್ತಾನೇ ಕೂತಿತ್ತು. ಈ ಕಾಗೆ ಬಂದದ್ದೇ ಗುಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ಎರಗಿ ಕೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕೋದಕ್ಕೆ ನೋಡ್ತು. ಆಗ ಪ್ರಾಣ ಭಯದಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿ ಮೇಲೆ ಹಾರು. ಅದ್ರೂ ಕೊಕ್ಕು ಗುಬ್ಬಿಯ ಕತ್ತಿಗೆ ತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು. ಕೊಕ್ಕು ಕೊಡ ಬಣ್ಣವಾಗಿತ್ತಲ್ಲ - ಅದು ತಾಗಿದಷ್ಟು ಭಾಗ ಕಪ್ಪಾಗೇ ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟು. ಕಾಗೆ ಕೂಡ ಕಪ್ಪಾಗೇ ಉಳಿತು'

ಕಾಗೆ ಬಾರಿ ಬಿದ್ದು ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದು ನೆನಪಾಗಿ ನಾನು ಕಿಸಿ ಕಿಸಿ ನಕ್ಕ. ತನ್ನ ನಿತ್ಯದ ನೇಮವಾದ ಭಜನೆ ಆರಂಭಿಸಲು ಕಾಲು ತೊಳೆದು ಬಂದ ಅಕ್ಕ 'ಏನೋ ಅದು, ಕಿಸಿಕಿಸಿ ಅಂತಿರೋದು ನೀನು, ಬರಿಯೋದು ಬಿಟ್ಟು. ಬಾಯಿ ಪಾಠ ಹೇಳೋದು ಇದ್ದೆ ಇಲ್ಲ ಇವತ್ತು ಬರಿ ಸುಮ್ಮೆ' ಎಂದು ಗದರಿದಾಗ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಬಂದ 'ಲಸ್ಸ ಲಸ್ಸ ರಾಗ ಆರಂಭವಾಯ್ತು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲು ತಯಾರಾದ ನಾನು ಪಾಟಿಚೀಲ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿ 'ಆಯಿ, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗ್ಬರ್ರೆ' ಅಂತ ಜಗಲಿಯಿಂದಲೇ ಕೂಗಿ ಕಾಲುಕಿತ್ತ. ನೇರ ಓಡಿದ್ದೇ ಸ್ವಾಮ್ಯಾರ ಹೆಗಡೇರ ಮನೆಗೆ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಕೆರೆವೀರ ಗಿಡದ ಬಳಿ ನಿಂತು ಹೂ ಕೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಗಮ್ಮ ಹೆಗಡೇರ ಹತ್ತ ಹೋಗಿ 'ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ, ಪ್ರಕಾಶ್ನಾ ಹೊಂಟನಾ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕವರು 'ಇಲ್ಲ, ಅವೆ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಗೆ ಹೋಯ್ತು - ನಿನ್ನ ಸಂಜೆಗೇ. ಇನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಬರ್ರಾ' ಅಂದಾಗ ಒಡೆದು ಹೋದ ಪುಸ್ತಕದ ನಾನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಾಲೆಳೆಯುತ್ತ ಶಾಲೆಯತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ.

ಅಂದು ಶನಿವಾರ. ಅರ್ಧ ದಿನದ ಶಾಲೆ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದ ನಾನುನಿಗೆ ಗುಬ್ಬಿಯದೇ ಕನಸು. ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬೇ ಆದ್ರೂ ಸೈ ಹೋಗಿ ನೋಡ್ತೆಂದೇ ಬಂದ್ರೆ ಹಾಗೆ' ಅಂತ ಯೋಚಿಸಿದವನಿಗೆ ನಡುವೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಭೂತದ ಮಾವಿನ ಮರ ಇರೋದು ನೆನಪಾಗಿ ಭಯವಾಯ್ತು.

'ಪ್ರಕಾಶ್ನಾ ಅದ್ರ ದೊಡ್ಡಂವ ನಂಗಿಂತ ಧೈರ್ಯ ಅಷ್ಟಿಗೇ. ಅವು ಲಗ್ನಿ ಭೂತ ಗೀತೆ ಎಲ್ಲ ಸುಳು, ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನ ನಂಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ, ಕಳೆದ ಸಲ ಆಲೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮರಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲೂ ಹೊಡೆದ್ದಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೇ ಬರ್ಲಿ' ಅಂದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾದರೂ ಚದಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಉಳಿದ.

ಅಂತೂ ಭಾನುವಾರ ಬೆಳಿಗಾಯ್ತು. ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರದ ಬೆಳಿಗಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾದ ಬಂಡಿಗಾಡಿ ತಗೊಂದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಸ್ಥಳ ಅರಿಸಲೂ ಹೋಗದೆ ಆಯಿಯಿಂದ ಬಯ್ಯಿಕೊಂಡ. ಗುಬ್ಬಿ ಮರಿ ನೋಡುವ ತವಕ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಲೇ ಇತ್ತು.

ಆಸು ಕುಡಿದು ನಾನು ಸೀದಾ ಹೆಗಡೇರ ಮನೆಗೆ ಓಡಿದ. ಅದ್ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ರಾತ್ರಿಯೇ ಮರಳಿ ಬಂದಿದ್ದ ಪ್ರಕಾಶ ತಿಂಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಕೂತಿದ್ದ. 'ಗುಬ್ಬಿ ಮರಿ ನೋಡ್ತೆಂದು ಬರೋಣ್ಣಾ' ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇ ಕೈಯಿಲ್ಲೊಂದು ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಹೊರಬೇ ಬಿಟ್ಟ.

ಇಬ್ಬರೂ ತೋಟವಿಳಿದು ನಡೆದರು. ಇವನಿಗಿಂತ ಎರಡು ವರ್ಷ ದೊಡ್ಡ ವನಾದ ಪ್ರಕಾಶ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನ ಸಮಸಮಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಲು ನಾನು ಪ್ರಯಾಸ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

'ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಕಾಶ್ನಾ, ಗುಬ್ಬಿ ಮರಿ ಹೆಂಗಿರ್ದೆ' ಕೇಳಿದ ನಾನು. 'ನಾನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತು ನೋಡೇ ಬಿಡೋಣ' ಎಂದ ಪ್ರಕಾಶ 'ಮತ್ತೆ - ನಂ. ಆಯಿ ಹೇಳಿದ್ದು - ಗುಬ್ಬಿ ಅಂದ್ರೆ ಇಂಪಿ ಅಂತೆ. ಅದು ಕಾಳು - ಕಡಿ - ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ಬಿಟ್ಟಿ ಬೇರೆ ಏನೂ ತಿನ್ನೊದಿಲ್ಲಂತೆ. ಹೌದಾ?' ನಾನುನ ಮುಗ್ಧ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಕಾಶ 'ಎಲ್ಲಾ ಸುಳು, ಇಂಪಿನೂ ಅಲ್ಲ, ಎಂತೂ ಅಲ್ಲ. ಹುಳ ಹಪ್ಪಡಿ ಎಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನದ್ದ ನಾನೇ ಕಂಡಿದ್ದೆ' ಎಂದಾಗ ನಾನುನಿಗೆ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಯ್ತು.

ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರಕಾಶನ ಮನೆಯ ಗದ್ದೆಯ ಬಳಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ ದಿಂಬದ ಮೇಲೆ ಆಲೆಮನೆಯ ಜಾಗ. ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಗಾಣ ಹೂಡಿ ಕಬ್ಬಾಡಲು ಮಾಡಿಟ್ಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅದು.

ಆಲೆಮನೆಯ ಜಾಗ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ ಇಬ್ಬರೂ ಬ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದರು. ಕರಡದ ಹುಲ್ಲು ಕುಟುವಾಗಿದ್ದು ಕೂಳೆ ಕಾಲಿಗೆ ಚುಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೂಳೆ ಸುಟ್ಟು ನೆಲ ಕಪ್ಪಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ಮಾವಿನ ಮರ ಕಂಡಾಗಲೇ ನಾನುನಿಗೆ 'ಉಮೇದು' ಏರಿತ್ತು. ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ತಲುಪಿದ. ಇವನ ಅವಸರ ಕಂಡು ಪ್ರಕಾಶ ನಗುತ್ತ 'ಎಂಥದು ಮಾರಾಯ ನಿಂಗೇ ಅವಸರ, ಮರ ಓಡಿ ಹೋಗ್ಬದ್ದೆ' ಎನ್ನುತ್ತ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ. 'ನೋಡು, ಆ ಹೆಣೆ ನೆಲದ ಕಡೆ ಬಗ್ಗಿ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ದೀಗೇ ಗೂಡು ಇರೋದು. ಮಾಲಿಂಗ ಹೇಳ್ಳೆ' ಎಂದು ಕೈ ತುಟಾಚಿ ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಕಾಶ, ರೆಂಬೆಯ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತ.

ಸಣ್ಣ ದೊಂದು ದಿಬ್ಬಿ ಅಲ್ಲಿ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೊಂದು ಹುತ್ತ ಅದರಿಂದ ಅಳಿತ್ತರದಲ್ಲಿ ಜಾಚಿ ಬಂದ ಕೊಂಬೆ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ - ಗೂಡು! ನಾನು ಕಣ್ಣು ಅಗುಸಲು ತೆರೆದು ನೋಡಿದ.

ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶ ಎರಡು ಸು ನೆಗೆದು ಕೊಂಬೆ ಎರಡು ಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಎಗರಿ ರೆಂಬೆ ಮುಖ್ಯವನಾದರೂ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ತೂಗಿ ಬೀಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಗರಿದವ ಆಯ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದ.

“ಹುಡುಗನು” ಎಂದು ಕಾಶ ಹಾಕುತ್ತ ಎದ್ದು ಕೂತ ಪ್ರಕಾಶ. ಮುಖ ತುಡುಗಾಯದಿಂದ ರಕ್ತ ಒಸರತೊಡಗಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಚ್‌ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಗಿದು ಅದನ್ನು ಗಾಯಕ್ಕೆ ಮೆತ್ತಿ ಎರಡು ಕ್ಷಣ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತ. ಗುಬ್ಬಿ ಮರಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆನೋ ಎಂಬ ಆತಂಕ ನಾಗನನ್ನು ಕವಿಯತೊಡಗಿತು.

“ಇದು, ಮಾಡ್ರೇನೆ” ಎನ್ನುತ್ತ ಮೇಲೆದ್ದ ಪ್ರಕಾಶ ಆಚೀಚೆ ಹುಡುಕಿ, ಆಲೆಮನೆಯ ಬಳಿಯಿಂದ ಮರದ ಮುಂಡಿಯೊಂದನ್ನು ಎಳೆದು ತಂದ. ಕಾಲಿಗೆ ಆಧಾರ ಸಿಗುವಂತೆ ಮುಂಡಿಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗೆ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಕೊಂಬೆಗೆ ಒರಗಿಸಿಟ್ಟು, ‘ಬುಡ ಬಾರ್ತದೆ, ಹಿಡ್ಯ’ ಎಂದವ ಅದನ್ನು ಎರತೊಡಗಿದ.

ಗೆಳೆಯರಿಬ್ಬರೂ ವಾಪಾಸು ಹೊರಟಾಗ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಎರಡೂ ಮರಿಗಳು ಇವರ ಬೊಗಸೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಮರಿಗಳು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ‘ಚೀಂವ್’ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಮೈ ಸ್ಪರ್ಶ ಹುಡುಗರ ಮೈ ನವಿರೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮರಿಗಳ ಒದ್ದಾಟದಿಂದ ಅಂಗೈಗೆ ಕುತುಕಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

‘ನೋಡು ನೋಡು ಈ ಮರಿಯ ಬಾಯಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಂಪಿದೆ’ ನಾನು ಬೆರಗಿನಿಂದ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು. ‘ಆ’ ಎಂದು ಮರಿ ಕೊಕ್ಕು ಆಗಲಿಸಿದಾಗ ಒಳಗಿನ ಕೆಂಪು ಅವನನ್ನು ಸೆಳೆದಿತ್ತು.

ನಾನು ಮತ್ತೆ ನೋಡಿದೆ. ಮರಿಯ ಕತ್ತು ಬೆಳ್ಳಗೆ ಮೈದುವಾಗಿ ಹತ್ತಿಯ ಹಾಗಿತ್ತು. ‘ದೊಡ್ಡಾದ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪುಗಾಗಬಹುದಾ’ ಗಣಪಯ್ಯ ಮಾಸ್ತರನೇ ಕೇಳಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡೆ.

ಆಲೆ ಮನೆ ಗದ್ದೆ ಕೆಳೆದು ಈಚೆ ದಿಂಬು ಹತ್ತಿ ಗಡಿ ಮನೆಯವರ ಬೆಟ್ಟ ಹಾದು ಬಂದರು. ಭೂತದ ಮಾವಿನ ಮರದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಕತ್ತಿತ್ತಿದ ಒಂದಿಷ್ಟು ಭಯ - ಕುತೂಹಲದಲ್ಲಿ ಮರವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದೆ.

ದೊಡ್ಡ ಮರ. ಆಕಾಶದತ್ತರಕ್ಕೂ ನಿಂತಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೀಸು ಕೊಂಬೆಗಳು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಂದಳಕೆ. ಈ ವರ್ಷ ಮರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣೆಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣೆದ್ದಾಗಲೂ ಯಾರೂ ಹತ್ತುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬುಡದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಕಲ್ಲುಗಳಿದ್ದವು. ಕಟ್ಟೆ ಇತ್ತು. ಹೊಸಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಹೆಗಡೇರ ಮನೆಯವರು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗ ಅದು. ತೋಡೊಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಲಗಿತ್ತು.

ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಯದಲ್ಲೇ ನೋಡಿದ ನಾನು ಪ್ರಕಾಶ ಚೊತೆಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆದ.

ಮರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ದಾಟುತ್ತಿದ್ದರಷ್ಟೆ. ಸೌಳಿಯ (ಕೆಂಪಿರುವೆ) ಗೂಡೊಂದು ಕಾಲುದಾರಿಯ ಹತ್ತಿರವೇ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಹತ್ತಾರು ಸೌಳಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಗೂಡಿನ ಬಳಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಪ್ರಕಾಶ ನಿಂತ. ‘ನೋಡು, ಗುಬ್ಬಿ ಹುಳು, ಇರುವೆ ಎಲ್ಲ ತಿಂತದೆ-ತೋರಿಸ್ಸೇನೆ’ ಎನ್ನುತ್ತ ಒಂದು ಸೌಳಿಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲೆತ್ತಿ ಹೊಸಕಿದೆ. ‘ಬ್ಯಾಡೋ, ಸಣ್ಣ ಮರಿ ಅದು. ಏನಾದ್ರೂ ಆದ್ರೆ’ ಎಂದು ನಾನು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸಾಯಿಸಿದ ಸೌಳಿ ಎತ್ತಿ ಆಗಿತ್ತಿಗ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಒರಲುತ್ತಿದ್ದ ಮರಿಯ ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟು.

ಪಾಪದ ಮರಿ ಅದನ್ನು ನುಂಗಿತು. ನಾನು ಬಿಟ್ಟು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮೈ ಎಲ್ಲ ಸೆಟೆಸುತ್ತ ಮರಿ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒದರಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಗಿರಿಗಿರಿ ತಿರುಗಿ ಕಾಲು ಸೆಟೆಸಿ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು.

‘ಛೂ ಇದರ ! ಸತ್ತೇ ಹೋಯಿತು’ ಅನ್ನುತ್ತ ಪ್ರಕಾಶ ಅಸಹ್ಯದಿಂದ ಗಡಬಡಿಸಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟು. ರಪ್ಪಂತ ಮರಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು. ಸೆಟೆದ ಕಾಲು, ವಾಲಿದ ತಲೆ, ತೆರೆದೇ ಇರುವ ಕಣ್ಣು - ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟ ನಾನು.

‘ಬಾ, ಬಾ, ಹೋಗೋಣ’ ಪ್ರಕಾಶ ಹೆಚ್ಚೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಕರೆದಾಗ ಎಚ್ಚರ ಬಂದವನಂತೆ ನಾನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ - ಮರಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮೈದುವಾಗಿ ಅದರೂ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಮರಿ ಒದ್ದಾಟ, ಒದರಾಟ ನಡೆಸಿಯೇ ಇತ್ತು.

ಇಬ್ಬರೂ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದ ಬಳಿ ಬಂದು ತಲುಪಿದರು. ತೋಟ ದಾಟಿದರೆ ಮನೆ ಸೇರಿದಂತೆಯೇ. ಮೊದಲಲ್ಲೇ ಹೆಗಡೇರ ಮನೆ. ಕೂಗುಗಳೆತ್ತಲೇ ನಾಗನ ಮನೆ.

ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಕಾಶ ನಿಂತ. ಆ ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಭಂಗಿ, ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಎಂಥದೋ ಕಾಠಿಣ್ಯ - ನಾನು ಅಧೀರತೆಯಲ್ಲಿ ಮಿತಿ ಮಿತಿ ನೋಡಿದೆ.

“ಆ ಮರಿ ನಂಗೆ ಕೊಡೋ ನಾಣೆ, ನಾ ಸಾಕ್ಸೇನೆ” ಪ್ರಕಾಶನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಾನು ನಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಂದಿದಂತಾಯ್ತು. “ಊಹ್ಯಾಂ, ಇದು ನಂದು ನಂಗೆ ಬೇಕು” ಹೇಳಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇನ್ನಷ್ಟು ಭದ್ರವಾಗಿ ಅವಚಿಕೊಂಡ. “ಇಲ್ಲ. ನಂಗೆ ಕೊಡು, ನಾನು ಹಾಲು ಎಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಕ್ಸೇನೆ” ಪ್ರಕಾಶ ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನುತ್ವರ ಕೊಟ್ಟು. “ಇಲ್ಲ, ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಕ್ಸೇನೆ. ಹಾಲೂ ಕೊಡ್ತೇನೆ”

“ನಿಂ ಮನೇಲಿ ಹಾಲು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರ್ಚೇಕು. ನಂ ಮನೆಯಿಂದ್ಲೇ ದಿನಾ ತಗಂಡು ಹೋಗೋದು ನೀವು “ಪ್ರಕಾಶ ಹೇಳುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತ” ಕಾಲಿಗೆ ಗಾಯ ಮಾಡೋಡು, ಮರ ಹತ್ತಿ, ಮರಿ ಹಿಡೋನು ನಾನು, ಇವ್ವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆಡಬೇಕಂತೆ, ಏ ನಾಣೆ, ಕೊಡೋಯೋ ಇಲ್ಲೋ” ಎಂದು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳ ಬಂದ. ನಾನು ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಮರಿಯನ್ನು ಎದೆಗೆ ಅವಚಿ ಹಿಡಿದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶನನ್ನು ತಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಪ್ರಕಾಶ ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಇವನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಗುಬ್ಬಿಯನ್ನು ಕಸಿಯತೊಡಗಿದಾಗ ಕೊಸುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ.

ಮತ್ತೆ ಎದ್ದಾಗ ನಾಗನ ಅಂಗಿಗೆ ಮಣ್ಣು ತಾಗಿತ್ತು. ಮರಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ನಾನು ನಿಗೆ ಅಳು ಬಂತು. “ಮತ್ತೆ - ಮತ್ತೆ ನನ್ ಅಂಗಿ ಎಲ್ಲ ಹೊಲಸಾತು. ನಂದು.... ನಂದು ಚೆಲೋ ಅಂಗಿ ಇದೊಂದೇ. ಕರೆ

ಹೋಗದೆ ಇದ್ದ....” ನಾನು ಬಿಕ್ಕಿದೆ.

“ಮತ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಸೊಕ್ಕು ನಿಂಗೆ? ಕೊಡು ಎಂದ್ರೆ ಕೊಡ್ತೇಕು. ನಂ ಮನೆ ಎಂಜಲು ತಿಂದು ನನ್ ಮೇಲೇ ಕುಸ್ಸಿಗೆ ಬರ್ತಾನೆ” ಅಬ್ಬರಿಸಿದ ಪ್ರಕಾಶ ಮತ್ತೆ “ಅಂಗಿ ಹೊಲಸಾದ್ರೆ ನಂಗೆ ಕೊಡು, ತೊಳೆದು ಕೊಡ್ತೆ, ನೀನು ನೀಗೆ ಪುಡಿಲಿ ತೊಳೆದ್ರೆ ಕರೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ - ಸಾಬೂನು ಹಾಕಿ ತೋಳಿಬೇಕು ಬಟ್ಟೆ ತೋಳಿಯೋ ಸಾಬೂನು ನೋಡಿದೀಯಾ, ಹೋಗ್ಲಿ” ಎಂದವ ಮರಿಯನ್ನು ಇವನ ಕೈಗೆ ತುರುಕಿ “ನೀನೇ ಇಟ್ಟೋ” ಎಂದವ ದುಡುಡುಡು ಹೊರಟೇ ಹೋದ - ‘ನೆಟ್ಟೆ ಒಂದಂಗಿ ಗತಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದ್ರೂ ಸೊಕ್ಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ’ ಎನ್ನುತ್ತ.

ಪ್ರಕಾಶ ಮರೆಯಾದ ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಅಳುತ್ತನಂತೆ ಇದ್ದ ನಾನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಂಗೈ ಬಿಡಿಸಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಇವರ ಕಿತ್ತಾಟದಲ್ಲಿ ಏಟು ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಮರಿಯ ಒಂದು ಕಾಲು ಸೊಟ್ಟಿಗೆ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿತ್ತು. ಮರಿ ಬೋರಾಗಿ ಒರಲುತ್ತಿತ್ತು.

ಮರಿಯನ್ನು ಎದೆಗೆ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ನಾನು ಮನೆ ಸೇರಿದೆ, ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಕ್ಕಿ ಆರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಯು “ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿದ್ದೆ” ಅಂದವಳು ಕತ್ತಿತ್ತಿ ಇವನ ಮುಖ ನೋಡಿ “ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದೀ. ಏನಾಯ್ತು” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಆಯಿಯ ಮಾತಿನ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ನಾನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅವಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಅವಳ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತ. ಈಗವನು ಅಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೇನು ಹೊಸಸೀತೆ ಎಂಬಂತೆ ಆಯು ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದಾಗ ಕೇಳಿದ - “ಆಯು, ಪ್ರಕಾಶನು ‘ನೆಟ್ಟೆ ಒಂದಂಗಿ ಗತಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದ್ರೂ ಸೊಕ್ಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ನಂ ಎಂಜಲು ತಿಂದು ನನ್ ಮೇಲೇ ಕುಸ್ಸಿಗೆ ಬರ್ತಾನೆ’ ಅಂದ. ನಾವು ಅವು ಎಂಜಲು ತಿಂತಿದೀವಾ?”

ಆಯು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಎದ್ದವಳು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೊರವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ನೆಲಕ್ಕೆಟ್ಟು ಸೆರಗಿನಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತಿದ್ದ ನಾನು ಎದ್ದು ಒಳಗೆ ಹೋದೆ. ಒರಳಿನ ಹತ್ತಿರ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಆಯು ಬಾಯಿಗೆ ಸೆರಗು ತುರುಕಿ ಬಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅವಳ ಕಾಲಬಳಿ ಕೂತು ನಾನು ಹೇಳಿ. ‘ಅಂಗಿ ಮಣ್ಣಾಯ್ತು. ಕರೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ ಅಂದೆ ನಾನು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಾಶನು ‘ನಾನು ಸಾಬೂನು ಹಾಕಿ ತೊಳೆದು ಕೊಡ್ತೇನೆ ಕೊಡು, ನೀನು ನೀಗೆ ಪುಡಿಲಿ ತೊಳೆದ್ರೆ ಕರೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಸಾಬೂನು ನೋಡಾದ್ರೂ ನೋಡಿದೀಯಾ’ ಎಂದ”

ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಬಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಆಯು ಈಗ ಸತಬ್ಬವಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ನಾಗನನ್ನು ಎಳೆದು ತನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ತಬ್ಬಿ ‘ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಇದ್ದಿದ್ದೇ...’ ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸಿ ಹಂಬಲಿಸಿ ಅತ್ತಳು. ಅಳುವ ಆಯಿಯ ಒಡಲ ಕಂಪನವನ್ನು ಮೂಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತ ನಾನು ತನ್ನ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಸೆಟೆದು ಮಲಗಿದ್ದ ಗುಬ್ಬಿ ಮರಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಮಂಕಾಗತೊಡಗಿದೆ.

ಕ್ರಮ : ಮೊಗವೀರ